

บทที่ 2

การควบคุมและการบริการทางบรรณานุกรมในต่างประเทศ

หลักการควบคุมทางบรรณานุกรมตามที่กล่าวมาแล้ว คือ การจัดทำบรรณานุกรมประเภทต่าง ๆ (bibliographies) ครอบงำ (indexes) เรื่องย่อหรือสาระสังเขป (abstracts) สหบัญชั (union catalog) รวบรวมรายชื่อวารสาร (union list of serials) และการแปล (Translation) เพื่อให้นักศึกษาค้นคว้าวิจัยได้ทราบรายชื่อสิ่งพิมพ์อย่างสมบูรณ์ และสามารถใช้อย่างสะดวกรวดเร็ว และนั่นในขณะนี้จะได้กล่าวถึงการจัดทำบริการทางบรรณานุกรมที่เด่น ๆ เป็นประโยชน์และมีชื่อเสียงแพร่หลาย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญ ๆ ในการควบคุมทางบรรณานุกรมเป็นประเภท ๆ ดังนี้

บรรณานุกรม (Bibliographies)

ประเภทของบรรณานุกรมที่จะกล่าวถึงได้แก่ บรรณานุกรมสากล (universal bibliographies) และ บรรณานุกรมแห่งชาติและบรรณานุกรมที่จัดทำภายในชาติ (national bibliographies)

บรรณานุกรมสากล (Universal bibliographies) คือ บรรณานุกรมที่จัดทำอย่างละเอียด รวบรวมรายชื่อสิ่งพิมพ์ที่ตีพิมพ์ทั่วโลก ซึ่งการจัดทำบรรณานุกรมสากลให้สำเร็จอย่างสมบูรณ์ โดยการรวบรวมรายชื่อ สิ่งพิมพ์ทุกรายการที่ตีพิมพ์จากแหล่งพิมพ์ทั่วโลก ทุกภาษา ทุกสมัย และทุกสาขาวิชา เป็นความฝันของนักปราชญ์ (scholars) มานานหลายสมัยแล้ว¹ แต่เท่าที่ได้มีการจัดทำบรรณานุกรมสากลกันมา ยังไม่มีบรรณานุกรมสากลเล่มใดที่รวบรวมรายชื่อสิ่งพิมพ์ไว้ได้อย่างสมบูรณ์เลย

¹Ray Astbury, Bibliography and Book Production (Oxford: Pergamon Press, c1967), p. 123.

บรรณานุกรมสากลที่ได้จัดพิมพ์แพร่หลายเล่มแรก คือ Bibliotheca Universalis sive Catalogus Omnium Scriptorum Locupletissimus in Tribus Linguis, Latina, Graeca et Hebraica จัดทำในปี ค.ศ. 1545 โดยคอนราด เกสเนอร์ (Conrad Gesner) ซึ่งเป็นนักประวัติศาสตร์ นักสัตวศาสตร์ และนักภาษาศาสตร์ชาวสวิส บรรณานุกรมเล่มนี้ประกอบด้วยรายชื่อหนังสือประมาณ 12,000 เล่ม ที่เขียนเป็นภาษาละติน กรีก และฮีบรู ซึ่งถือว่าเป็นภาษาสำหรับนักปราชญ์ในสมัยนั้น รายชื่อหนังสือจัดเรียงตามอักษรชื่อผู้แต่ง (Christian names) อีก 3 ปี ต่อมา เกสเนอร์ ได้จัดพิมพ์ Pandectarum sive partitionum universalis โดยการจัดเรียงรายชื่อหนังสือเสียใหม่ตามอักษรของหัวเรื่อง และในปี ค.ศ. 1555 ได้เพิ่มเล่มรายชื่อหนังสืออีก 3,000 เล่ม เป็นภาคผนวกของ Bibliotheca (Appendix bibliotheca)

นับได้ว่าเกสเนอร์ ได้รวบรวมหนังสือไว้ถึง 15,000 ชื่อเรื่องของผู้แต่ง 300 คน ด้วยกัน แต่บรรณานุกรมสากลของเกสเนอร์ก็ไม่มีอยู่แพร่หลายระยะเวลาตั้งแต่เริ่มมีการประดิษฐ์แท่นพิมพ์ คือ ประมาณ ค.ศ. 1440 ถึง ค.ศ. 1500 คาดว่ามีการพิมพ์หนังสือทั่วโลกประมาณ 40,000 ชื่อเรื่อง² ยังมีรายชื่อหนังสือที่ยังไม่นำมารวมอีกประมาณ 25,000 ชื่อเรื่อง นอกจากนั้นบรรณานุกรมสากลของเกสเนอร์ยังอยู่ในวงจำกัดอีกด้วยเพราะมีแค่สิ่งพิมพ์เพียง 3 ภาษาเท่านั้น ไม่รวมหนังสือที่พิมพ์เป็นภาษาอื่น ๆ อีก

บรรณานุกรมสากลเล่มที่มีชื่อเสียงมากที่สุดในคริสต์ศตวรรษที่ 19 และยังเป็นประโยชน์ต่อมาจนถึงปัจจุบันนี้คือ Manuel du libraire et de l'amateur de livres รวบรวมโดย จาคส์ บรูนเน็ต (Jacques-Charles Brunet)

²Loc. cit.

บรรณานุกรมเล่มนี้เป็นที่นิยมแพร่หลายมาก มีประวัติที่ยาวรองความนิยม คือ ในคริสต์ศตวรรษที่ 19 นั้นเอง ได้พิมพ์ถึง 5 ครั้งด้วยกัน คือพิมพ์ครั้งแรกใน ค.ศ. 1809 และพิมพ์ครั้งที่ 5 ระหว่าง ค.ศ. 1860 - 1880 รวม 9 เล่ม Manuel เป็นรายชื่อนหนังสือที่หายากหรือหนังสือที่สําคัญทุกสาขาวิชา ทุกภาษา จากทุกสมัย แต่ส่วนมากเป็นรายชื่อนหนังสือภาษาฝรั่งเศสและภาษาละตินประมาณ 60,000 ชื่อ รายชื่อนหนังสือแต่ละเล่มให้รายละเอียดคือ ชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง อย่างสมบูรณ์ สถานที่พิมพ์ สำนักพิมพ์ ปีที่พิมพ์ ขนาด จำนวนเล่ม สำหรับรายชื่อนหนังสือที่หายากมาก บรรณรักษ์เพิ่มเติมรายละเอียดเกี่ยวกับครั้งที่พิมพ์ ที่พิมพ์ เป็นที่นิยม และราคาซื้อขายลครราคา หรือราคาที่ขายโดยหมู่เก็บรายชื่อนี้เอง ในการพิมพ์ครั้งแรกมี 6 เล่มจบ คือ 5 เล่มแรก จัดเรียงตามลำดับอักษรของผู้แต่งและชื่อเรื่อง (author and title list) เล่มที่ 6 เป็นกรณีเรื่อง (subject index) ในการพิมพ์ครั้งต่อ ๆ มา พิมพ์อีก 3 เล่ม คือ เล่มที่ 7 และเล่มที่ 8 รวบรวมโดย กุสตาฟ บรูเน็ต (Gustave Brunet) บุตรชายของจาคส์ บรูเน็ต เอง และปิแยร์ เดสชองส์ (Pierre Deschamps) เล่มสุดท้ายคือเล่มที่ 9 เป็นพจนานุกรมเกี่ยวกับประวัติของการพิมพ์ (Dictionnaire de géographie ancienne et moderne a l'usage du libraire et de l'amateur de livres) รวบรวมโดย เดสชองส์

Manuel ของบรูเน็ต ยังคงมีคุณค่าสำคัญต่อบรรณารักษ์ ผู้สะสมหนังสือ และราชจำหน่ายหนังสือ เป็นประโยชน์ในการที่จะค้นหารายชื่อนหนังสือที่พิมพ์ก่อนกลางคริสต์ศตวรรษที่ 19 งานของบรูเน็ตนี้ได้จัดพิมพ์ขึ้นใหม่ระหว่างปี ค.ศ. 1966-68 โดย บริษัท Roskilde & Bagger แห่งเมือง โคเปนเฮเกน (Copenhagen)⁴

³Constance M. Winchell, Guide to Reference Books (8th ed.; Chicago: American Library Association, 1967), p. 7.

⁴Astbury, op. cit., p. 124.

เมื่อกล่าวถึง Manuel ของบรูเน็ล ซึ่งในบรรดาบรรณสาธิตที่จัดทำในฝรั่งเศสแล้ว ยังมีบรรณานุกรมที่จัดทำในเยอรมันอีกเล่มหนึ่งที่มีการจัดทำคล้ายคลึงกัน คือ Trésor de livres rares et précieux รวบรวมโดย โจเซฟ โทธร อีโธดอร์ กราสส์ (Johann Georg Theodor Grasse) ในปี ค.ศ. 1859 - 69 ประกอบด้วยรายชื่อหนังสือทั้งที่หายาก และหนังสือที่มีคุณค่าแม้จะไม่ใช่ว่าหนังสือที่หายากก็ตาม แต่ส่วนใหญ่เป็นหนังสือภาษาเยอรมัน รวมทั้งเล่ม 7 เล่ม เล่มที่ 1 ถึงเล่มที่ 6 เรียงตามลำดับอักษร เล่มที่ 7 เป็นฉบับเพิ่มเติม บรรณานุกรมดังกล่าวทั้งสองเล่มนี้คงใช้ประกอบกันเพราะมีรายชื่อหนังสือที่ไม่มีในเล่มหนึ่ง ก็อาจจะมิใช่เล่มหนึ่ง

นอกจากบรรณานุกรมสากล 3 เล่มที่กล่าวมาแล้ว ยังมีการจัดตั้งศูนย์กลางบรรณานุกรม ขึ้นในปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 มีนักกฎหมายชาวเบลเยียมสองคน คือ ปอล ออเล็ตต์ (Paul Otlet) และ อังรี ลา ฟองแตน (Henri La Fontaine) พยายามจัดทำกรรณีสากล (universal index) ของวรรณกรรมทางวิชาการ (intellectual literature) ในปี ค.ศ. 1895 เขาได้จัดตั้ง International Institute of Bibliography หรือที่เรียกกันว่า Brussels Institute ในกรุงบรัสเซลส์ เพื่อเป็นศูนย์กลางในการดำเนินงาน ออเล็ตต์ และลาฟองแตน ได้อาศัยรายการหนังสือ (catalogues) ของสองศูนย์กลางที่ใหญ่ ๆ เป็นรากฐานสำคัญในการทำกรรณีสากล โดยเริ่มต้นจาก Catalogue of Printed Books ซึ่งจัดทำเป็นบัตรของหอสมุดแห่งชาติอังกฤษ (British Museum) เป็นสำคัญ และมีนักบรรณานุกรมในยุโรปต่าง ๆ จัดทำกิจกรรม บรรณานุกรมแห่งชาติ แล้วนำมาเชื่อมโยงกับงานของ Brussels Institute สถาบันจึงเป็นศูนย์กลาง (clearing house) ของแหล่งความรู้ทางบรรณานุกรม (bibliographical information) และเป็นศูนย์กลางของห้องสมุดระหว่างชาติอีกด้วย

โครงการของอดอล์ฟและสาละงอนแทน ไม่บรรลุผลสำเร็จ เพราะนักบรรณานุกรมบางคนมีความเห็นว่าการบริการด้านบรรณคดีและสารระสังเขปเฉพาะวิชาเป็นสิ่งที่สำคัญและมีผู้ต้องการมากกว่าการจัดทำบรรณคดีสากล ดังนั้นเมื่อโครงการนี้เลิกลงไปในปี ค.ศ. 1934 ปรากฏว่ามีบัตรรายการ (card index) อยู่ถึง $15 \frac{1}{2}$ ล้านบัตรด้วยกัน แต่ก็ล้มเหลวโดยได้คือ ทำให้เกิดการจัดพิมพ์หนังสือ ยู ดี ซี (Universal Decimal Classification) ขึ้นมา เพื่อใช้ในการจัดเรียงบัตรเหล่านี้ ต่อมาใน ค.ศ. 1935 Brussels Institute ได้เปลี่ยนชื่อเป็น International Institute of Documentation และในปี 1938 เปลี่ยนเป็น International Federation for Documentation (FID) ตั้งอยู่ที่กรุงเฮก (Hague) มีหน้าที่ประสานกิจกรรมทางบรรณานุกรมของประเทศสมาชิก

ในคริสต์ศตวรรษที่ 20 เมื่อมีการจัดตั้งองค์การยูเนสโก เป็นหน่วยงานระดับพิทยขององค์การสหประชาชาติในปี ค.ศ. 1945 นักบรรณานุกรม จำนวนมากได้เสนอแนะว่าควรจัดรวมสหบัตรของโลก (world union catalog) เพื่อเป็นการควบคุมทางบรรณานุกรมสากล แต่การดำเนินงานก็ยังไม่สำเร็จเช่นกัน

จากผลของความพยายามในการจัดทำบรรณานุกรมสากล ทั้งที่เป็นความพยายามส่วนบุคคลมีผลงานพิมพ์แค่มั่วๆ และทั้งการกระทำของสถาบัน องค์การระหว่างชาติก็ ก้าวไปอย่างไร้การจัดทำบรรณานุกรมสากลได้สำเร็จสมบูรณ์เลย ซึ่งสรุปสาเหตุของความล้มเหลวได้ดังนี้ คือ 1. ขาดกำลังทรัพย์จากนานาประเทศ 2. ความยากลำบากเรื่องกลวิธีในการจัดทำ 3. สงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นอุปสรรคทำให้สิ่งพิมพ์เสียหาย ทำให้บรรณานุกรมไม่สมบูรณ์ 4. ขาดความร่วมมือทางด้านบรรณานุกรม และ 5 ปัญหาเรื่องความแตกต่างทางภาษา⁵ เนื่องจากงานนี้เป็นงานใหญ่มาก วิธีที่จะทำบรรณานุกรมสากลได้สมบูรณ์จึงควรเริ่มจากการจัดทำ

⁵P. Gangadhara Rao, "Bibliographies," Indian Librarian, XXIII (June, 1968), 13.

บรรณานุกรมภายในแต่ละชาติให้ใครสมบูรณก่อน แล้วจึงนำผลงานมาเชื่อมโยงกันเป็นงานระหว่างชาติ การจัดทำบรรณานุกรมภายในแต่ละชาติ จะต้องจัดทำประเภทใดบ้างนั้น จะโลกลาวต่อไป

บรรณานุกรมแห่งชาติและบรรณานุกรมที่จัดทำภายในชาติ

บรรณานุกรมแห่งชาติ (National Bibliography)

บรรณานุกรมแห่งชาติ หรือ National Bibliography เป็นคำที่เริ่มใช้ครั้งแรกเมื่อประมาณร้อยปีมาแล้ว แม้ว่าบรรณานุกรมชนิดนี้จะมีอยู่ตั้งแต่ 400 ปี ล่วงมาแล้วก็ตาม⁶ มีผู้ให้นิยามของบรรณานุกรมแห่งชาติไว้ต่าง ๆ กัน ซึ่งเมื่อสรุปแล้วบรรณานุกรมแห่งชาติหมายถึง

1. รายชื่อของบันทึกความรู้ (records) ที่พิมพ์ในประเทศใดประเทศหนึ่ง
2. รายชื่อของบันทึกความรู้ที่พิมพ์เป็นภาษาของประเทศใดประเทศหนึ่ง
3. รายชื่อของบันทึกความรู้ที่พิมพ์โดยประชาชนของประเทศใดประเทศหนึ่ง โดยไม่ได้นำเงินถึงว่าเขาจะอยู่ที่ใดหรือจะใช้ภาษาใด
4. รายชื่อของบันทึกความรู้เกี่ยวกับประเทศใดประเทศหนึ่ง รวมทั้งบันทึกความรู้ที่แสดงถึงลักษณะใดลักษณะหนึ่งของชีวิตประจำชาติ (National Life)
5. รายชื่อของบันทึกความรู้ที่เป็นลิขสิทธิ์ของประเทศใดประเทศหนึ่ง
6. รายชื่อของบันทึกความรู้สำหรับประเทศใดประเทศหนึ่ง?

องค์การยูเนสโกได้เสนอแนะในเรื่องขอบเขตของบรรณานุกรมแห่งชาติไว้ คือ ตามอุดมคติแล้วบรรณานุกรมแห่งชาติควรมันที่กรายการของสิ่งพิมพ์พิมพ์ขึ้น หรือพิมพ์เพื่อขายเป็นการค้า และบันทึกความรู้ที่ไม่ได้ผลิตเพื่อการค้าไม่ว่าจะพิมพ์หรือไม่

⁶ Le Roy Harold Linder, The Rise of Current Complete National Bibliography (New York: Scarecrow Press, Inc., 1959), p.12.

⁷ Ibid., p. 14.

โดยพิมพ์ตาม นิตยสารโดยสมาคมคณคณาทางวิชาการ (learned society) มหาวิทยาลัย หน่วยงานรัฐบาลทั้งส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น กองการอุตสาหกรรม เป็นต้น วัสดุเพื่อการอ่านที่ควรรวมไว้ในบรรณานุกรมแห่งชาติ ได้แก่ หนังสือ จุลสาร สิ่งพิมพ์ที่พิมพ์ต่อเนื่องกัน (serials) โสตทัศนวัสดุจำพวก ภาพยนตร์ และฟิล์มสตริป แผ่นเสียงและเทป ไมโครฟิล์ม แผ่นที่ หนังสือแผ่นที่ วิทยาลักษณ์

ประเภทของบรรณานุกรมแห่งชาติอาจแบ่งได้หลายแบบกว้าง ๆ กับแล้วแต่ความคิดเห็นของนักบรรณานุกรม เช่น ในเคอร์เนลบรรณานุกรมแห่งชาติ 2 ประเภท คือ บรรณานุกรมแห่งชาติทั่วไป (general national bibliography) และ บรรณานุกรมแห่งชาติเฉพาะเรื่อง (special national bibliography) บรรณานุกรมแห่งชาติทั่วไปได้แก่รายชื่อหนังสือที่พิมพ์เพื่อการค้า หรือรวบรวมจากการได้รับตามกฎหมายลิขสิทธิ์ (copyright deposits) หรือจากการที่ผู้พิมพ์ความรู้จักทำขึ้นมา และประการสุดท้ายได้แก่รายชื่อที่จัดทำเพื่อโฆษณาส่งเสริมการค้าหรือมีจุดประสงค์ทางวัฒนธรรมและการเมือง บรรณานุกรมแห่งชาติทั่วไปจะรวมรายชื่อหนังสือทั้งหมดโดยไม่จำกัดเนื้อเรื่อง มีความมุ่งหมายเพื่อให้ได้รายชื่อที่สมบูรณ์ที่สุดและละเอียดที่สุดโดยไม่คำนึงถึงคุณภาพ ส่วนบรรณานุกรมแห่งชาติเฉพาะเรื่องเป็นแบบที่ตรงกันข้ามกัน กล่าวคือ อาจจำกัดขอบเขตของเรื่องเป็นเรื่องเดียว หรือจำกัดประเภทหรือแบบ (form) ของวัสดุเพื่อการอ่าน หรือ อาจคัดเลือกมาโดยพิจารณาให้เป็นรายการที่ดีที่สุด

วอร์สติกุส (Vorstius) แสดงความแตกต่างของบรรณานุกรมแห่งชาติไว้ในแง่ของรายชื่อที่เป็นปฐมภูมิ (primary national list) และรายชื่อที่เป็นทุติยภูมิ (secondary national list) รายชื่อปฐมภูมิได้แก่ รายชื่อสิ่งพิมพ์ใหม่ ๆ ที่จัดพิมพ์เป็นรายสัปดาห์ หรือรายเดือน และจัดทำเป็นการค้าโดย

⁸ Astbury, *op. cit.*, pp. 138-9

⁹ Linder, *op. cit.*, p. 15.

ประเทศที่เจริญแล้ว เกือบทั้งหมดจัดทำกัน รายชื่อปฐมภูมินี้รวบรวมจากสิ่งพิมพ์โดยตรง และมีการจัดรวบรวมเป็นรายปี หรือรายหลายปีซึ่งจัดว่าเป็นส่วนสำคัญของบรรณานุกรมแห่งชาติ¹⁰ โดยอุดมคติแล้ว รายชื่อปฐมภูมินี้ควรจัดทำให้สมบูรณ์และโดยทันทีที่มีสิ่งพิมพ์ใหม่ ๆ ของประเทศออกมา นับเป็นวิธีสำคัญที่จะทำให้เกิดการควบคุมบรรณานุกรมแห่งชาติสมบูรณ์ ส่วนรายชื่อที่เป็นทุติยภูมิ หมายถึงรายชื่อสิ่งพิมพ์ หรือรายชื่อวัสดุเพื่อการอ่านที่นำมาจัดเรียงขึ้นใหม่เพื่อความสะดวกในการค้นคว้าวิจัย¹¹

บรรณานุกรมแห่งชาติอาจเป็นบรรณานุกรมที่สมบูรณ์ (complete) หรือเป็นบรรณานุกรมที่เลือกสรร (selective) แล้วแต่กรณี บรรณานุกรมแห่งชาติที่สมบูรณ์อย่างแท้จริงนั้นอาจทำได้ไม่เป็นผลสำเร็จ อย่างไรก็ตาม ประเทศนั้นเป็นประเทศที่มีความเจริญแล้วและมีสิ่งพิมพ์หรือบันทึกความรู้ผลิตออกมาไม่มากนักก็อาจทำบรรณานุกรมแห่งชาติให้เกือบสมบูรณ์ได้ แต่ถ้าเป็นประเทศใหญ่ ๆ เช่น สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน ซึ่งมีปริมาณการพิมพ์สูงมักประสบกับปัญหาการรวบรวมบรรณานุกรมมาก เพื่อที่จะให้บรรณานุกรมของชาติสมบูรณ์ วัสดุสิ่งพิมพ์บางประเทศ อาทิเช่น สิ่งพิมพ์รัฐบาล สิ่งพิมพ์เกี่ยวกับดนตรี ซึ่งมักมีการจัดทำรายชื่อแยกต่างหาก เป็นภาคเพิ่มเติมของบรรณานุกรม

ยูเนสโกได้เสนอให้แต่ละประเทศจัดทำบรรณานุกรมหนังสือใหม่ทีละเลือกสรรแล้ว พร้อมทั้งบรรณนิทัศน์สังเขป รวมทั้งวรรณกรรมสำหรับเด็ก นอกเหนือไปจากการทำบรรณานุกรมอย่างละเอียดสมบูรณ์ บรรณานุกรมที่เลือกสรรแล้วนี้ยังเป็นคู่มือช่วยในการเลือกรื้อหนังสือสำหรับบรรณารักษ์ และผู้อ่านอื่น ๆ อีกด้วย¹²

ประเทศของบรรณานุกรมแห่งชาติที่เป็นที่รู้จักกันมากที่สุดแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ บรรณานุกรมแห่งชาติที่รวมรายชื่อสิ่งพิมพ์ในอดีต (retrospective national

¹⁰ loc. cit.

¹¹ Ibid.

¹² Astbury, loc. cit.

bibliography) และบรรณานุกรมแห่งชาติที่รวมรายชื่อสิ่งพิมพ์ในปัจจุบัน (current national bibliography) อังกลัวส์ (Langlois) บรรณาธิการชาวฝรั่งเศส อธิบายว่า บรรณานุกรมแห่งชาติจะเรียกว่าเป็น "อดีต" ในเมื่อเป็นรายชื่อสิ่งพิมพ์ที่พิมพ์ออกมานานแล้วในประเทศ และที่เรียกว่าเป็น "ปัจจุบัน" (current) หมายถึงรายชื่อสิ่งพิมพ์ใหม่ ๆ ที่เพิ่มพิมพ์ขึ้นมา และมีการพิมพ์รายชื่อออกเป็นระยะสม่ำเสมอ อาจเป็นรายสัปดาห์ รายกัณฑ์ รายเดือน หรือ รายปีก็ได้¹³

บรรณานุกรมแห่งชาติที่รวมรายชื่อสิ่งพิมพ์ในปัจจุบันที่สมบูรณ์ การรวมประเภทต่าง ๆ ของบันทึกความรู้ดังต่อไปนี้ คือ

1. หนังสือและจุลสารที่จัดพิมพ์ขาย
2. หนังสือและจุลสารที่ผลิตออกมาแต่ไม่ขาย
3. บทความในวารสารและหนังสือพิมพ์
4. แอนท์ ลูกโลก และหนังสือแอนท์
5. ผลงานทางกานคนตรี
6. โสตทัศนวัสดุ
7. วิทยานิพนธ์ และสิ่งพิมพ์ของสถาบัน
8. สิ่งพิมพ์รัฐบาล
9. สิ่งพิมพ์ประเภทวารสาร และหนังสือพิมพ์
10. ผลงานที่เป็นผลิตภัณฑ์ของศิลปะ จิตรกรรม และภาพพิมพ์ (print)¹⁴

การจัดทำรายชื่อบันทึกความรู้ประเภทดังกล่าวได้ครบทั้งหมด เป็นอันยุติเกิดขึ้นไปในเมื่อประเทศต่าง ๆ ไม่สามารถจัดทำรายชื่อของบันทึกความรู้ทุกชนิดได้ครบ อย่างไรก็ตาม ก็ ประเทศต่าง ๆ ในปัจจุบันก็พยายามจัดทำบรรณานุกรมแห่งชาติและบรรณานุกรมอื่น ๆ ภายในชาติ เช่น รายชื่อหนังสือใหม่ของห้องสมุด รายชื่อหนังสือของ

¹³Ibid., p. 16.

¹⁴Ibid., p. 17.

สำนักพิมพ์ รายชื่อหนังสือเฉพาะวิชา รายชื่อหนังสือออกใหม่ เป็นต้น เพื่อเป็นการควบคุมสิ่งพิมพ์และบันทึกความรู้ต่าง ๆ และเพื่ออำนวยความสะดวกในการใช้สิ่งพิมพ์แก่นักศึกษา นักค้นคว้าวิจัยภายในชาติของตน ซึ่งจะโดยยกยลงงานเช่น ๆ ของประเทศดังต่อไปนี้ คือ สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ฝรั่งเศส ออสเตรเลีย ญี่ปุ่น อินเดียนีลลิปปินส์ และสิงคโปร์ เพื่อเป็นแนวทางเปรียบเทียบกับกรรมการควบคุมและการบริการทางบรรณานุกรมของไทย ซึ่งจะกล่าวถึงในบทที่ 4 และบทที่ 5

สหรัฐอเมริกา

บรรณานุกรมแห่งชาติและบรรณานุกรมที่จัดทำภายในชาติของสหรัฐอเมริกา มีมากมาย จึงได้คัดเลือกเฉพาะเล่มสำคัญ ๆ มากล่าว เล่มแรกคือ

Evans, Charles. American Bibliography: a Chronological Dictionary of All Books, Pamphlets and Periodical Publications Printed in the United States of America from the Genesis of Printing in 1639 Down to and Including the Year 1800; With Bibliographical and Biographical Notes. Chicago: Private Press, 1903-59. 14v.

เป็นรายชื่อสิ่งพิมพ์ทั่ว ๆ ไปที่พิมพ์ในคริสต์ศตวรรษที่ 17 จนถึงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 18 นับเป็นบรรณานุกรมเล่มสำคัญมาก รวบรวมโดย ชาร์ลส์ อีแวนส์ (Charles Evans) รายชื่อสิ่งพิมพ์ประกอบด้วย หนังสือ จุลสาร และวารสารจัดเรียงตามลำดับปีที่พิมพ์ บางรายออกก็ให้ชื่อของสมุดพิมพ์สิ่งพิมพ์นั้น ซึ่งจัดว่าเป็นลักษณะสำคัญของบรรณานุกรมยุคนี้¹⁵ ทั้งหมดมี 14 เล่ม เล่ม 1

¹⁵Winchell, op. cit., p. 31.

ประกอบด้วยสิ่งพิมพ์ที่พิมพ์ในปี ค.ศ. 1639 - 1729 เล่ม 2
 ค.ศ. 1730 - 1750 เล่ม 3 ค.ศ. 1751 - 1764 เล่ม 4
 ค.ศ. 1765 - 1773 เล่ม 5 ค.ศ. 1774 - 1778 เล่ม 6
 ค.ศ. 1779 - 1785 เล่ม ๗ ค.ศ. 1786 - 1789 เล่ม 8
 ค.ศ. 1790 - 1792 เล่ม 9 ค.ศ. 1793 - 1794 เล่ม 10
 ค.ศ. 1795 - 1796 เล่ม 11 ค.ศ. 1796 - 1797 เล่ม 12
 ค.ศ. 1798 - 1799 ทั้ง 12 เล่ม พิมพ์ในปี ค.ศ. 1903 -
 1934 แต่ละเล่มมีบรรณานุกรม 3 ประเภท คือ บรรณานุกรมผู้แต่ง บรรณานุกรม
 เรื่อง และบรรณานุกรมผู้พิมพ์และสำนักพิมพ์ ต่อมาได้มีการจัดพิมพ์เล่ม
 ที่ 13 ในปี 1955 คลิฟฟอร์ด เค. ชิพตัน (Clifford K.
 Shipton) เฉพาะบรรณานุกรมผู้แต่ง และบรรณานุกรมเรื่อง และเล่มที่ 14
 พิมพ์ในปี 1959 โดย โรเจอร์ แพทเทรลล์ บริสตอล (Roger
 Pattrell Bristol) เป็นบรรณาธิการ เล่มนี้มีบรรณานุกรม
 ผู้แต่งและบรรณานุกรมเรื่อง¹⁶ American Bibliography
 นี้จัดทำเป็นบรรณานุกรมแห่งชาติที่รวบรวมสิ่งพิมพ์ในอดีต นอก
 นานี้ยังมีฉบับเพิ่มเติมซึ่งจัดทำโดย โรเจอร์ พี. บริสตอล
 มีชื่อเรื่องว่า

Evans American Bibliography. Supplement by Roger P.
Bristol. Charlottesville: Bibliographical
Society of the University of Virginia, 1962-

รายชื่อสิ่งพิมพ์จักเรียงตามลำดับที่เช่นเดียวกับที่ อีแวนส์ จัดทำ
 และมีรายชื่อหนังสือที่ยังไม่มีในเล่มที่พิมพ์ไปแล้ว¹⁷ เป็นการเพิ่มเติม
 รายชื่อสิ่งพิมพ์ที่พิมพ์ระหว่างปี 1639 - 1800 ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

¹⁶ Loc. cit.

¹⁷ Ibid.

ในคริสต์ทศวรรษที่ 19 มีบรรณานุกรมที่จัดทำอย่างละเอียด และมีมาตรฐานมาก สำหรับในเวลานั้น คือ

American Catalogue of Books, 1876 - 1910. New York:
Publishers' Weekly, 1876 - 1910.

ประกอบด้วยรายชื่อสิ่งพิมพ์ประมาณ 20,000 ชื่อ จาก
สำนักพิมพ์มากกว่า 900 แห่ง รายชื่อสิ่งพิมพ์ส่วนใหญ่เป็นหนังสือ
ยกเว้น ไกเรกตอรี (Directories) วารสาร แผนที่
ที่ไม่ได้พิมพ์เล่ม จุลสารราคาถูก การจัดเรียงรายชื่อ เล่ม
แรก ๆ คือ เล่มปี ค.ศ. 1876 - 1900 เรียงตามอักษร
ชื่อผู้แต่งและชื่อเรื่องรวมกัน แยกอักษรของเรื่อง (subject)
ไว้ต่างหาก ตั้งแต่ปี 1900 - 1910 จัดเรียงรายชื่อปกกัน
ทั้งชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง และเรื่อง¹⁸

บรรณานุกรมแห่งชาติที่สำคัญมากที่สุดและแพร่หลายที่สุดของสหรัฐอเมริกา คือ
บรรณานุกรมที่รวบรวมจากบัตรรายการและหนังสือที่มีอยู่ในห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน แล้ว
นำมาพิมพ์เป็นรูปเล่มหนังสือ ซึ่งเริ่มจัดพิมพ์เป็นครั้งแรกใน ค.ศ. 1942 และยังคงพิมพ์
เป็นชุด ๆ สืบเนื่องต่อมาจนถึงปัจจุบันนี้ ใ้แก่

U.S. Library of Congress. A Catalog of Books Represented by Library of Congress Printed Cards Issued from August 1898 to July 31, 1942.
Ann Arbor, Mich.: Edwards Brothers, 1942-46.
167 v.

บรรณานุกรมชุดนี้รวบรวมรายชื่อจากบัตรรายการหนังสือที่มีอยู่ใน
ห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันตั้งแต่เดือน สิงหาคม ค.ศ. 1898 จนถึง
31 กรกฎาคม ค.ศ. 1942 แต่เพิ่มห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันได้

¹⁸ Constance M. Winchell, Guide to Reference Books,
(7th ed.; Chicago: American Library Association, 1951), p. 21.

ทำบัตรรายการหนังสือเป็นรูปบัตรอย่างเดี่ยวจนกระทั่งถึงปี ค.ศ.
 1942 สมาคม Association of Research Libraries
 ให้ความอุปถัมภ์ในการจัดพิมพ์บัตรรายการเป็นรูปเล่มหนังสือขึ้น
 ในการพิมพ์ได้อาศัยการถ่ายทอดความจากบัตรรายการโดยย่อส่วนให้
 เล็กลง ขนาดหน้ากระดาษหนึ่งบรรทัดข้อความได้ 16 บัตร รายชื่อ
 เรียงตามลำดับอักษรของผู้แต่ง โดยให้รายละเอียดถึงปีที่
 ของผู้แต่ง ปีเกิดและปีตาย ชื่อเรื่องอย่างสมบูรณ์ สถานที่พิมพ์
 สำนักพิมพ์ ปีที่พิมพ์ จำนวนหน้า ภาษประกอบ ขนาด ชื่อผู้
 ครั้งที่พิมพ์ สารบัญย่อ ๆ พร้อมทั้งให้แนวสืบค้น (tracing)
 เช่น หัวเรื่อง การทำบัตรเพิ่มเติม นอกจากนี้ยังให้เลขหมู่ตาม
 ระบบการจัดหมู่หนังสือแบบห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน (L.C.)
 และบางรายชื่อก็ให้เลขหมู่ตามระบบพินัยของคิวอี้คำกับไวคัย
 รายชื่อหนังสือลูกนี้จัดทำตั้งแต่ปี ค.ศ. 1942 - 1946 รวม
 167 เล่มด้วยกัน ต่อจากลูกนี้แล้วยังมีภาคเพิ่มเติม (Supple-
 ment) คือ

A Catalog of Books Represented by Library of Congress
Printed Cards Supplement: Cards Issued August
1, 1942 - December 31, 1947. Ann Arbor, Mich.:
 Edwards Brothers, 1948. 42 v.

ชุดนี้มีรายชื่อหนังสือทั้งที่ไปปรากฏนามผู้แต่ง และหนังสือ
 ที่ผู้แต่งใช้นามแฝงรวมอยู่ด้วยประมาณ 20,000 ชื่อ ชุดต่อไป
 ไต่แก

Library of Congress Author Catalog: a Cumulative List
of Works Represented by Library of Congress
Printed Cards, 1948-1952. Ann Arbor, Mich.:
Edwards Brothers, 1953. 24 v.

บรรณานุกรมชุดนี้ให้รายละเอียดทางบรรณานุกรมและเรียก
มอบลงกว่าชุดก่อน ๆ เพราะกฎเกณฑ์การพิมพ์รายการของ
ห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันได้เปลี่ยนแปลงไปบ้าง เป็นต้นว่า
ปีเกิด และปีตายของผู้แต่งจะกำกับไว้ให้เฉพาะผู้แต่งพิมพ์หรือ
ซ้ำกัน เพื่อแสดงความแตกต่างว่าเป็นคนละคนกันเท่านั้น
แต่ได้ขยายขอบเขตของรายชื่อให้กว้างขวางขึ้น คือ นอกจาก
จะมีหนังสือ จุลสาร แผนที่ โน้ตเพลง วารสาร สิ่งพิมพ์
ประเภทเป็นชุดสืบเนื่องกัน (serial) แล้ว ยังมีรายชื่อ
ภาพยนตร์ และฟิล์มสตริป พิมพ์ไว้ในเล่มที่ 24 ด้วย

ในการพิมพ์รายชื่อหนังสือจากบัตรรายการที่มีอยู่ในห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน
ชุดก่อนมาได้เปลี่ยนชื่อเรื่องเสียใหม่ เมื่อเดือน กรกฎาคม ค.ศ. 1956 เป็น National
Union Catalog¹⁹ เพราะตั้งแต่ 1 กรกฎาคม ค.ศ. 1956 ได้มีการขยาย
ขอบเขตของรายการบัตรที่เป็นรูปเล่มให้กว้างขวางขึ้น ทั้งประเภทของสิ่งพิมพ์ และ
สิ่งพิมพ์ภาษาต่าง ๆ โดยความร่วมมือกับห้องสมุดอื่น ๆ ในสหรัฐอเมริกาอีกหลาย
ร่วมแห่งอีกด้วย National Union Catalog ได้จัดพิมพ์โดยใช้อักษรตัวเล็ก
ลงกว่าเดิม ทำให้หน้ากระดาษหนึ่งบรรทัดข้อความได้มากยิ่งขึ้น และได้พิมพ์
เป็นระยะ ๆ ติดต่อกันมาคือ

National Union Catalog: A Cumulative Author List

Representing Library of Congress Printed Cards and Titles Reported by Other American Libraries, 1953-1957. Ann Arbor, Mich.:

J.W. Edwards, Inc., 1958. 28 v.

บรรณานุกรมที่ชื่อว่าสหภาพแห่งชาติหรือ National Union Catalog ^{นี้} นอกจากจะมีวัสดุสิ่งพิมพ์ประเภทต่าง ๆ คือ หนังสือ จุลสาร แผนที่ หนังสือแผนที่ วารสาร สิ่งพิมพ์ประเภทเป็นชุดต่อเนื่องกัน วัสดุประเภท Reproductions แล้วยังได้เพิ่มเติมสิ่งพิมพ์ประเภท monograph ที่ไม่มีในบัตรรายการของห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน แต่เป็นรายการที่ห้องสมุดอื่น ๆ ประมาณ 500 กว่าแห่ง ในสหรัฐอเมริการายงาน นอกจากนี้มีรายละเอียดทางบรรณานุกรมที่เหมือนกับชุดก่อน ๆ แล้วแต่ละรายชื่อยังบอกแหล่งของห้องสมุด (locations) ^{ที่}มีสิ่งพิมพ์รายการนั้น ๆ โคปให้สัญลักษณ์ของห้องสมุดเป็นอักษรย่อกำกับไว้พร้อมทั้งเลขเรียกหนังสือ (call number) ^{ที่}ห้องสมุดนั้นใช้อีกด้วย National Union Catalog...1953 - 1957. ประกอบด้วยรายชื่อสิ่งพิมพ์และโสตทัศนวัสดุที่เป็นภาษาต่าง ๆ คือ ภาษาโรมัน ไซริลลิก (Cyrullic) กรีก กาลิก (Gaelic) ฮีบรู (Hebraic)²⁰ ในการพิมพ์ได้แก่สิ่งพิมพ์และโสตทัศนวัสดุ ไว้แยกจากกัน คือ เล่ม 1 - 26 เป็นรายชื่อหนังสือสิ่งพิมพ์

เรียงตามตัวอักษรของผู้แต่งเล่ม 27 เป็นรายชื่อคนตรีและงานเสียง
เล่ม 28 รายชื่อภาพยนตร์และฟิล์มสกริป

ต่อมาจำนวนห้องสมุดที่รวมในโครงการได้เพิ่มขึ้นจำนวนทั้งหมดจึงมีประมาณ
750 แห่ง และรวมสิ่งพิมพ์โสตทัศนวัสดุภาษาตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ กือ
ภาษาอินเดีย จีน ญี่ปุ่น และเกาหลี National Union Catalog ชุดต่อมา
ที่มอบเขตกว้างขวางยิ่งขึ้น ได้แก่

National Union Catalog: A Cumulative Author List Representing Library of Congress Printed Cards and Titles Reported by Other American Libraries, 1958-1962. N.Y.: Rowman & Littlefield, 1963. 54 v.

เล่ม 1 - 50 เป็นรายชื่อสิ่งพิมพ์เรียงตามชื่อผู้แต่ง เล่ม 52
รายชื่อคนตรีและงานเสียง เล่ม 53 - 54 รายชื่อภาพยนตร์และ
ฟิล์มสกริป ชุดที่พิมพ์หลังสุดคือ

National Union Catalog... 1963-1967. Ann Arbor, Mich.:
Edwards Brothers, 1968. 72 v.

เพื่อที่จะให้รายการหนังสือนี้ทันสมัยจึงมีการพิมพ์ภาพเพิ่มเติม
เป็นรายเดือน คือ ในเดือน มกราคม กุมภาพันธ์ เมษายน
พฤษภาคม กรกฎาคม สิงหาคม พฤศจิกายน และธันวาคม
รวม 8 ฉบับ ยกเว้นเดือน มีนาคม มิถุนายน กันยายน ตุลาคม
ไม่มีการพิมพ์ ราวสามสามเดือน คือพิมพ์ในเดือน มกราคม -
มีนาคม เมษายน - มิถุนายน กรกฎาคม - กันยายน รวม 3
ฉบับ ยกเว้นฉบับ ตุลาคม - ธันวาคม ไม่มีการพิมพ์ นอกจาก

นั้นมีภาคเพิ่มเติมรวมเป็นรายปี และรายห้าปี จุดที่พิมพ์รวมเป็น
รายห้าปีเป็นรูปใหญ่ซึ่งโลกดารามาแล้วในตอนต้น

เนื่องจากรายการบัตรของห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันมีจำนวนมากมาย เมื่อพิมพ์
เป็นรูปเล่มเรียงตามอักษรของผู้แต่งแล้ว เพื่อความสะดวกในการค้นหารายชื่อหนังสือ
เป็นเรื่อง ๆ ไป ตั้งแต่ ค.ศ. 1950 เป็นต้นมา ห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันจึงได้จัด
พิมพ์ A Cumulative List of Works Represented by Library of
Congress Cards : Books - Subject มีกำหนดออกเป็นรายสามเดือน
รายปี และมีภาคเพิ่มเติมรวมเป็นรายสามปี และห้าปี เพื่อให้เสนอรายชื่อหนังสือที่
ทันสมัยตั้งแต่ ค.ศ. 1950 - 1964 รายการหนังสือชุดนี้ เป็นรายชื่อหนังสือโดยที่สมบูรณ์
ที่สุด และทันสมัยในแขนงวิชาต่าง ๆ เรียงตามอักษรของเรื่อง ให้รายละเอียดทาง
บรรณานุกรมดีมาก และใช้หัวเรื่องเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ โดยเฉพาะ²¹

รายการบัตรที่เป็นรูปเล่มหนังสือของห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันให้ประโยชน์แก่งาน
ห้องสมุดเป็นอันมาก ใช้เป็นคู่มือในการจัดหาหนังสือ เพราะมีรายชื่อสิ่งพิมพ์ โสตทัศน-
วัสดุเป็นภาษาต่าง ๆ หลายภาษา หลายสาขาวิชา ทั้งเก่าและใหม่ เป็นคู่มือในการ
ทำบัตรรายการ โดยอาศัยรายละเอียดทางบรรณานุกรมที่มีไว้ พร้อมทั้งเลขหมู่ หัวเรื่อง
และแนวสืบค้น สำหรับห้องสมุดที่มีการจัดหมู่หนังสือแบบของห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน และ
ไม่ใช้บัตรสำเร็จรูปจากห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันก็สามารถคัดลอกรายละเอียดของราย
ชื่อที่มีอยู่ได้ทันที นอกจากนั้นแล้วบรรณานุกรมดังกล่าวยังมีคุณค่ามากในแง่ที่เป็น
บรรณานุกรมเรียงตามชื่อผู้แต่ง และเรียงตามเรื่อง เป็นประโยชน์ในด้านบริการตอบ
คำถามและช่วยการค้นคว้า คือ ในการรวบรวมบรรณานุกรมของผู้แต่งเฉพาะคน (author
bibliography) และบรรณานุกรมเฉพาะเรื่อง (subject bibliography)
รวมทั้งทราบชื่อห้องสมุดที่สามารถจะติดต่อขอใช้ประโยชน์จากสิ่งพิมพ์นั้น ๆ

²¹ Astbury, op. cit., p. 131.

เนื่องจากรายการที่พิมพ์เป็นรูปเล่มของห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน มีขอบเขตของสิ่งพิมพ์ และโสภณวิสาฎก หลายประเภท หลายภาษา ทั้งเก่าและใหม่ ฉะนั้นบรรณานุกรมแห่งชาติของสหรัฐอเมริกาซึ่งจัดเป็นบรรณานุกรมสากลได้อีกด้วย

บรรณานุกรมของสหรัฐอเมริกาเล่มอื่น ๆ ที่จะกล่าวต่อไป ส่วนใหญ่เป็นบรรณานุกรมที่จัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ในทางการค้า (Trade bibliography) และยังคงพิมพ์อยู่จนถึงปัจจุบันนี้ ได้แก่

United States Catalog: Books in Print, 1899.

เป็นรายชื่อสิ่งพิมพ์ที่จัดทำขึ้นอย่างละเอียด พิมพ์ครั้งแรกในปี ค.ศ. 1900 ครั้งที่ 2 ค.ศ. 1902 ครั้งที่ 3 ค.ศ. 1912 และพิมพ์เป็นครั้งที่ 4 ในปี 1928 ในระยะระหว่างที่จะมีการพิมพ์ครั้งใหม่แต่ละครั้งมีภาคเพิ่มเติมเรียกว่า Cumulative Book Index บรรณานุกรมนี้มีการจัดเรียงรวมกันตามลำดับอักษรของผู้แต่ง ชื่อเรื่อง และเรื่อง ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 4 มีขอบเขตของสิ่งพิมพ์อย่างกว้างขวาง คือ สิ่งพิมพ์ที่พิมพ์เพื่อการค้า สิ่งพิมพ์ของเอกชน สิ่งพิมพ์ของสำนักพิมพ์ในสหรัฐอเมริกา หนังสือของประเทศกานาคาที่พิมพ์เป็นภาษาอังกฤษ สิ่งพิมพ์ของมหาวิทยาลัย สมาคม สถาบันทางวิชาการ สิ่งพิมพ์ของชาติและรัฐ รายชื่อให้รายละเอียดเกี่ยวกับผู้แต่ง ชื่อเรื่องอื่น ๆ ครั้งที่พิมพ์ สำนักพิมพ์ ราคา และบางรายชื่อให้รายละเอียดอื่น ๆ เช่น ปีที่พิมพ์ จำนวนหน้า ภาพประกอบ เลขหมู่ตามระบบการจัดหมู่หนังสือแบบห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน และถ้าเป็นหนังสือที่นำไปพิมพ์ใน Book Review Digest ก็จะให้เลขหมู่ตามระบบทศนิยมของคีวี่ พร้อมทั้งหัวเรื่องคามที่ไว้ใน U.S. Catalog ด้วย

ก่อนฉบับพิมพ์ครั้งที่ 4 แล้วยังมีฉบับเพิ่มเติมถึงห้าฉบับปี 1928 - 1932 อีก
ซึ่งเล่มนี้มีขนาดขอบเขตของสิ่งพิมพ์ที่กว้างขวางขึ้นไปอีก คือ รวมรายชื่อหนังสือ
และจุลสารภาษาอังกฤษที่พิมพ์โดยสำนักพิมพ์ในแคนาดา และรายชื่อสิ่งพิมพ์จาก
ประเทศต่าง ๆ ที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาพูด เช่น ออสเตรเลีย สหราชอาณาจักร
นิวซีแลนด์ แอฟริกาใต้²² เป็นต้น บรรณานุกรมเล่มนี้จึงประโยชน์ในการสืบ
ชื่อหนังสือที่พิมพ์เป็นภาษาอังกฤษ ประโยชน์ในการทำรายการเพราะในผู้ดูแล
พร้อมทั้งปีเกิดปีตาย และในการบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าทำให้ทราบรายชื่อ
ชื่อหนังสือของผู้แต่งเฉพาะบุคคล และรายชื่อหนังสือเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

การพิมพ์ในระยะต่อ ๆ มา United States Catalog, Books in Print
ได้เปลี่ยนชื่อเป็น Cumulative Book Index

Cumulative Book Index: a World List of Books in the
English Language. New York: H.W. Wilson
Co., 1933

บรรณานุกรมเล่มนี้เป็นที่รู้จักกันโดยทั่ว ๆ ไป C.B.I.
มีการพิมพ์เป็นระยะ ๆ ตั้งแต่ปี 1893 เพื่อเป็นภาคเพิ่มเติมของ
United States Catalog และตั้งแต่ ค.ศ. 1930 เป็น
ต้นมาได้มีการพิมพ์ United States Catalog โดยใช้ชื่อเรื่อง
"Cumulative Book Index: a World List of Books
in the English Language" ครอบคลุมรายชื่อหนังสือ จุลสาร
ภาษาอังกฤษที่พิมพ์ในสหรัฐอเมริกา แคนาดา และประเทศอื่น ๆ
ทั่วโลก ยกเว้นสิ่งพิมพ์ประเภท สิ่งพิมพ์รัฐบาล แผนที่ โฉม
เพลง หนังสือปกอ่อน และจุลสารเล่มเล็ก ๆ การจัดเรียงใน
เล่ม เรียงรายชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง และเรื่องปนกับตามอักษรเบรลล์

²²Winchell, op. cit., pp 21-2.

บรรณานุกรม ในตัวอักษร C.B.I. มีลักษณะออกเป็นรายเล่ม กล่าวคือ
 เล่มหนึ่งเล่ม ไม่มีการใส่ชื่อ บรรณานุกรมเล่มหนึ่งเล่มมีรายชื่อ
 รายชื่อ บรรณานุกรม 5 ปี ตามเล่มแต่ละเล่มในรายชื่อหนังสือพิมพ์หรือหนังสือ
 ที่ตั้งไว้ตาม บริเวณที่จะได้จากบรรณานุกรมชุดนี้ คือ United
 States Catalog ในรายชื่อสิ่งพิมพ์ที่มีช่วงเวลาตามตัว และ
 C.B.I. ในรายชื่อสิ่งพิมพ์ที่พิมพ์ในลิสต์และตีพิมพ์ในรายชื่อในปัจจุบัน
 และเป็นรายชื่อที่ทันสมัย

บรรณานุกรมเพื่อการการค้าสำหรับหลายวัตถุประสงค์ คือ

Publishers' Trade List Annual, 1873—. New York: R. S.
 Bowker, 1873—

เป็นรายชื่อหนังสือของสำนักพิมพ์ ซึ่งเรียงตามลำดับอักษรชื่อสำนัก
 พิมพ์ มีลักษณะออกเป็นรายปีตั้งแต่ปี 1873 เป็นต้นมา มีชื่อของอาชีพ
 1 ถึง 2 หรือ 3 เล่มตาม บรรณานุกรมเล่มนี้ไม่ได้จัดทำโดยนักเขียนบท
 เครื่องกรัด จะเห็นรายละเอียดของแต่ละรายชื่อซึ่งจะเห็นอย่างละเอียด
 บาง รายชื่อ บางรายชื่อในรายชื่อและรายละเอียดของบรรณานุกรมของสำนักพิมพ์
 มีชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่องของสำนักพิมพ์รวมทั้งบรรณานุกรมที่พิมพ์ชื่อ ราคา
 บางรายชื่อให้เพียงชื่อเรื่องสั้น ๆ และราคาเท่านั้น แต่โดยทั่วไปแล้ว
 จะไม่พบชื่อผู้แต่ง เพราะ Publishers' Trade List Annual
 หรือเรียกย่อ ๆ ว่า P.T.L.A. มีการจัดให้เป็นรายชื่อและรายชื่อที่นำมา
 รวมรวมเป็นหนังสือจัดพิมพ์ในปีนั้น ๆ P.T.L.A. มีประโยชน์สำหรับ
 รายชื่อและราคาหนังสือพิมพ์โดยสำนักพิมพ์ต่าง ๆ แต่ถ้าไม่พบรายชื่อ
 สำนักพิมพ์ใดใดไม่สะดวก จะเห็น P.T.L.A. จึงต้องไปตรวจกับ
 Books in Print (BIP) และ Subject Guide to Books
 in Print ซึ่งเป็นบรรณานุกรมของ P.T.L.A.

Books in Print: An Author Title-Series Index to the Publishers' Trade List Annual, 1948-, New York: R.R. Bowker, 1948-

เป็นรายชื่อนักเขียนชื่อเรียกเรื่องตามชื่อผู้แต่ง และเรียงตามชื่อเรื่อง รายชื่อจะให้ข้อมูลของสำนักพิมพ์ และราคาหนังสือ หายใจไม่มีชื่อเต็มของสำนักพิมพ์รวมทั้งที่ตั้ง เริ่มจัดพิมพ์ตั้งแต่ ค.ศ. 1948 เป็นรายปี B I P ที่จัดว่าเป็นบรรณานุกรมชื่อผู้แต่ง และบรรณานุกรมชื่อเรื่องของ P T L A เพราะถ้าทราบเพียงชื่อผู้แต่งหรือชื่อเรื่องของหนังสือ ก็สามารถหารายละเอียดของหนังสือแต่ละเล่มได้

Subject Guide to Books in Print: an Index to the Publishers' Trade List Annual 1957-, N.Y., R.R. Bowker, 1957-

เป็นบรรณานุกรมชื่อเรื่อง (subject index) ของ P T L A รายชื่อนักเขียนชื่อเรียกเรื่องไว้ภายใต้หัวเรื่อง โดยใช้หัวเรื่องตามระบบการจัดหมู่หนังสือแบบของสมาคมรัฐสภาอเมริกัน พิมพ์เป็นรายปี 1957 บรรณานุกรมเล่มนี้มีประโยชน์สำหรับเลือกหาหนังสือในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่พิมพ์ในแต่ละปี

สำหรับหนังสือพิมพ์ออกใหม่ ๆ จะสามารถหารายชื่อได้จากบรรณานุกรมเล่มอื่น ๆ ที่พิมพ์เป็นรายสัปดาห์ หรือ รายเดือน ได้เช่น American Book Publishing Record (BPR) จัดพิมพ์โดย บริษัท R.R. Bowker ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1960 มีกำหนดออกเป็นรายเดือน พิมพ์รายชื่อนักเขียนชื่อใหม่ตามหมวดหมู่การจัดหมู่หนังสือแบบทศนิยมของคิวอี้ และจาก Publishers' Weekly เป็นรายชื่อนักเขียนชื่อใหม่พิมพ์เป็นรายสัปดาห์ เริ่มจัดทำมาตั้งแต่ ค.ศ. 1872 รายชื่อนักเขียนชื่อเรียกเรื่องตามหมวดหมู่ของคิวอี้ เช่นกัน

สำหรับสิ่งพิมพ์รัฐบาล (government publication) ที่มีการจัดรวม
รายชื่อไว้โดยเฉพาะ เป็นบรรณานุกรมสิ่งพิมพ์รัฐบาลของสหรัฐอเมริกา มีทั้งสิ่งพิมพ์
ที่พิมพ์ลงเวลานานแล้ว และที่กำลังจัดพิมพ์อยู่ในปัจจุบัน บรรณานุกรมสิ่งพิมพ์รัฐบาล
อเมริกันเล่มแรก คือ

Poore, Benjamin Perley. A Descriptive Catalogue of
the Government Publications of the United
States, Sept. 5, 1774- March 4, 1881, Compiled
by Order of Congress. Washington: Government
Printing Office, 1885. 1392 p.

ประกอบด้วยรายชื่อสิ่งพิมพ์รัฐบาลของสหรัฐอเมริกาที่พิมพ์
ตั้งแต่วันที่ 5 กันยายน ค.ศ. 1774 ถึง 4 มีนาคม ค.ศ. 1881
รายชื่อจัดเรียงตามลำดับปี แต่ละรายชื่อให้รายละเอียดคือ ชื่อ
เรื่องอย่างสมบูรณ์ ชื่อผู้แต่ง ปีที่พิมพ์ และสาระสังเขป เนื้อเรื่อง
ย่อ²⁴ มีกรณีที่เรื่องและครรชนี้อยู่หลายเล่ม แต่เป็นครรชนีที่
ไม่สมบูรณ์ คือจะบอกแต่เพียงเลขหน้าไม่มีคำอธิบายเพิ่มเติมที่
จะให้ข้อนั้นชัดเจน ทำให้ยากแก่การไล่และเสียเวลา บรรณานู-
กรมเล่มนี้ไม่ไ้รวมรายชื่อสิ่งพิมพ์ในช่วงระยะเวลาที่ค่อนข้างสมบูรณ์
ประมาณว่ามีรายชื่อสิ่งพิมพ์เพียง 63,063 ชื่อ หากไปเสีย
10,000 ชื่อ²⁵

บรรณานุกรมสิ่งพิมพ์รัฐบาลอเมริกันที่จัดทำรวบรวมสิ่งพิมพ์ไว้อย่างละเอียด
และมีประโยชน์อย่างกว้างขวาง ได้แก่

²⁴ Ibid., p. 156.

²⁵ Anne Merris Boyd, and Rae Elizabeth Rips, United States
Government Publication (3^d revised ed.; New York: H.W. Wilson Co.,
1949), p. 41.

U.S. Superintendent of Documents. Catalog of the Public Document of Congress and of all Department of the Government of the United States for the Period March 4, 1893 - December 31, 1940. Washington: Government Printing Office, 1896-1945. 25 v.

เป็นที่รู้จักในนามว่า Document Catalog เป็นรายชื่อสิ่งพิมพ์รัฐบาลที่สมบูรณ์ จัดเรียงตามลำดับอักษรแบบพจนานุกรม คือ รายชื่อสิ่งพิมพ์จะเรียงรวมกันทั้งรายการที่เป็นผู้แต่ง เรื่อง และชื่อเรื่อง ให้รายละเอียดทางบรรณานุกรมอย่างสมบูรณ์ พร้อมทั้งคำอธิบายสั้น ๆ เกี่ยวกับสิ่งพิมพ์หรือหน่วยงานที่จัดทำสิ่งพิมพ์นั้น Document Catalog มีประโยชน์สำหรับห้องสมุดและเป็นตัวอย่างของการทำบัตรรายการได้ดี เพราะมีรายละเอียดทางบรรณานุกรมอย่างครบครัน²⁶

U.S. Superintendent of Documents. Monthly Catalog of the United States Government Publications, 1895- Washington: Government Printing Office, 1895-Monthly.

Monthly Catalog ได้จัดทำขึ้นตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ ค.ศ. 1895 (The Printing Act of 1895) เพื่อพิมพ์สิ่งพิมพ์รัฐบาลทั้งหมดที่จัดพิมพ์โดย Superintendent of Documents ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดพิมพ์สิ่งพิมพ์รัฐบาล Monthly Catalog มีกำหนดออกเป็นรายเดือน รายงานสิ่งพิมพ์ที่พิมพ์ออกสำหรับเดือนที่ล่วงมาแล้ว Catalog นี้เริ่มพิมพ์ตั้งแต่ ค.ศ. 1895 ถึงปัจจุบัน จึงมี

²⁶ Ibid., pp. 41-2.

รายชื่อสิ่งพิมพ์รัฐบาลทั้งเก่าและใหม่ แต่ชื่อได้เปลี่ยนแปลงหลายครั้ง คือ ตั้งแต่ ค.ศ. 1895 ถึง มิ.ย. 1907 ใช้อื่อ Catalogue of the United States Public Documents ตั้งแต่ กรกฎาคม ค.ศ. 1907 ถึง ธันวาคม ค.ศ. 1939 เปลี่ยนเป็น Monthly Catalog United States Public Documents. และตั้งแต่ ค.ศ. 1940 เป็นต้นมา ใช้อื่ออย่างนี้ เรียกออยู่ในปัจจุบัน คือ Monthly Catalog²⁷

การจัดเรียงภายในเล่มที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน จัดเรียงรายชื่อภายในลำดับอักษรของหน่วยงานที่ออกสิ่งพิมพ์ แต่ละรายชื่อตัวเลขเรียงลำดับไว้ รายชื่อในรายละเอียดทางบรรณานุกรมอย่างสมบูรณ์ คือ ชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง จำนวนหน้า เลขหมู่ของ LC และเลขหมู่ตามระบบของ Documents Office ภาควา สัตว์อักษรเพื่อแสดงว่าสิ่งพิมพ์นั้นอยู่ที่ไหนและจะจัดหาส่งไปยัง depository library หรือ อาจจะได้รับภายหลัง จากที่พิมพ์รายชื่อนี้ไปแล้ว สัตว์อักษรเหล่านี้ว่าสำคัญ มีอธิบายไว้ในเล่มฉบับ มีคำอธิบายวิธีใช้ catalog และวิธีส่งสิ่งพิมพ์ นอกจากนั้นแล้วยังมีตารางเคลื่อนไหวเกี่ยวกับสิ่งพิมพ์รัฐบาลในคอลัมน์ Notes of General Interest อีกด้วย ใ้ฉบับนี้ที่ควรจะมีรวมเป็นรายปี จัดเรียงภายในชื่อผู้แต่งทั้งที่เป็นบุคคลและสถาบัน ภายในชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง และเรื่อง

Monthly Catalog เป็นบรรณานุกรมสิ่งพิมพ์รัฐบาลอเมริกันที่สมบูรณ์ ละเอียด ใ้ฉบับนี้มีรายชื่อสิ่งพิมพ์แล้วในรอบ

²⁷Loc. cit.

เดือนและที่คำสั่งจัดพิมพ์อยู่ ไปว่าจะพิมพ์โดยโรงพิมพ์ของรัฐบาล หรือเพื่อน รวมทั้งสิ่งพิมพ์ของหน่วยงานอื่น ๆ²⁸ เป็นคู่มือสำคัญ ในการจัดหาสิ่งพิมพ์รัฐบาล และเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้อบรมบุคลากร แห่งชาติสมบูรณ์

อังกฤษ

บรรณานุกรมที่จัดทำในอังกฤษที่จะกล่าวถึง 2 เล่มแรกเป็นบรรณานุกรมแห่งชาติ จัดทำโดยหอสมุดแห่งชาติอังกฤษ หรือ British Museum คือ

British Museum. Department of Printed Books. General Catalogue of Printed Books. London: Trustees, 1931 -- 1966. 263 v.

เป็นรายการหนังสือที่มีอยู่ใน British Museum มีการจัดพิมพ์เป็นรูปเล่มครึ่งบรรทัดระหว่าง ค.ศ. 1881 - 1900 รวม 95 เล่ม โดยใช้ชื่อว่า Catalogue of Printed Books และมีฉบับเพิ่มเติมพิมพ์ใน ค.ศ. 1900 - 1905 อีก 13 เล่ม ในการพิมพ์ต่อมาได้เริ่มขึ้นใน ค.ศ. 1931 เปลี่ยนชื่อเป็น General Catalogue of Printed Books พิมพ์เสร็จครบทุกอักษร ในปี ค.ศ. 1966 ซึ่งเป็นรายชื่อหนังสือที่สมบูรณ์ของ British Museum ตั้งแต่คริสต์ทศวรรษที่ 15 จนถึงสิ้นปี ค.ศ. 1955²⁹ ประมาณ 4 ล้านกว่าเล่ม นับเป็นสิ่งพิมพ์ที่ใหญ่ของโลก คือมีจำนวนถึง 263 เล่ม General Catalogue

²⁸Ibid., p. 43.

²⁹"British Museum Catalogue is Completed," The Library World, LXVIII (November, 1966), 141.

นี้กำลังจัดพิมพ์จากเดิมเก็บเป็นราย . ๑๐ ปี คือสิ่งพิมพ์ตั้งแต่ ค.ศ. 1956 - 65 เพื่อให้รายชื่อสิ่งพิมพ์ทันสมัย บรรณานุกรมชุดนี้นอกจากเป็นบรรณานุกรมแห่งชาติแล้ว ยังจัดว่าเป็นบรรณานุกรมสากล เพราะ British Museum เป็นหอสมุดแห่งชาติที่สำคัญแห่งหนึ่งของโลก มีหนังสือทุกสาขาวิชา และทุกภาษา และยังเป็นแหล่งที่ใคร่รับสิ่งพิมพ์ของอังกฤษตามกฎหมายลิขสิทธิ์หรืออภัย จึงทำให้หนังสือสิ่งพิมพ์อย่างกว้างขวาง

บรรณานุกรมแห่งชาติอีกเล่มหนึ่ง ซึ่งเสนอรายชื่อหนังสือใหม่ทันสมัย

British National Bibliography, 1950-- London: Council of the British National Bibliography, British Museum, -1950--

บรรณานุกรมนี้เป็นที่รู้จักกันแพร่หลายว่า BNB พิมพ์รายชื่อหนังสือใหม่ทุกเล่ม ทุกภาษา ทุกสาขาวิชา ที่ตีพิมพ์ในสหราชอาณาจักร และเป็นหนังสือที่ส่งมาที่ Copyright Office ของ British Museum ตามกฎหมายลิขสิทธิ์ ชื่อเรื่องละ ๑ ฉบับ British Museum ได้รับความพิมพ์จากสมาคมทางวิชาการ (Learned Society) หน่วยงานรัฐบาล สถาบันการวิจัย สถาบันหนังสือพิมพ์ และเอกชน รวมทั้งวัสดุสิ่งพิมพ์ที่จัดทำเพื่อการการค้า แต่ BNB ไม่ได้ทำรายชื่อวัสดุสิ่งพิมพ์ที่ไถ่มาทั้งหมด ไถ่จำกัดขอบเขตของสิ่งพิมพ์ที่ไม่นำมารวมไว้ซึ่งไถ่แก่ งานที่พิมพ์ซ้ำอีกครั้ง (reprint) หนังสือปกอ่อนที่พิมพ์ใหม่จากฉบับเดิมซึ่งพิมพ์ปกแข็ง และเกณฑ์มาทำรายชื่อก่อนโน้ตเพลง แผนที่ เอกสารของรัฐบาล แต่อย่างไรก็ตามรายชื่อ

หนังสือที่ไม่ได้พิมพ์เพื่อการค้าซึ่งเป็นของสถาบัน สมาคมวิชาการ เอกสารโคเปล่า และสิ่งพิมพ์ที่ สำนักพิมพ์ โรงพิมพ์เล็ก ๆ พิมพ์ เพื่อการค้า และไม่มีรวมไว้ในบรรณานุกรมที่จัดทำเพื่อการการค้า ได้ มีการรวมไว้ใน BNB ด้วย³⁰

BNB เริ่มจัดทำเมื่อเดือนมกราคม ค.ศ. 1950 กำหนด ออกเป็นรายสัปดาห์ และมีฉบับรวมทุก 3 เดือน 1 ปี และทุก 5 ปี จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะเสนอรายชื่อหนังสือใหม่ ๆ หรือหนังสือที่พิมพ์ครั้งใหม่ ๆ ใน สหราชอาณาจักร โดยมีผู้จัดทำ กิจคณะกรรมาธิการของ SBC ประกอบด้วยผู้แทนที่เกี่ยวข้องกับ บรรณานุกรมจากหลายฝ่ายด้วยกัน คือ สมาคมห้องสมุดอังกฤษ สมาคมห้องสมุดเฉพาะ บริติชนิวเียม สมาคมสำนักพิมพ์ สมาคม ร้านขายหนังสือ และคณะกรรมการจากองค์การยูเนสโก

BNB นอกจากจะให้รายชื่อหนังสือที่ทันสมัยเป็นประโยชน์ในการคัดเลือกและตั้งหนังสือแล้ว ยังมีบริการพิเศษคือจัดทำบัตรสำเร็จรูป! สำหรับหนังสือที่มีรายชื่อใน BNB จำหน่ายให้ห้องสมุดต่าง ๆ ด้วย ซึ่งเป็นการช่วยประหยัดแรงงาน เวลา และค่าใช้จ่ายในการทำ บัตรรายการของห้องสมุด³¹

บรรณานุกรมที่สำคัญอีกเล่มหนึ่งที่ควรกล่าวถึงคือ

British Book News: A Guide to Book Selection. London: National Book League, for the British Council, 1940— . Monthly.

เป็นบรรณานุกรมที่เป็นคู่มือสำหรับเลือกซื้อหนังสือที่สำคัญ

³⁰ Astbury, op. cit., p. 144.

³¹ Ibid., p. 146.

ฉบับหนึ่ง ๆ มีรายชื่อหนังสือรวมทั้งทวีวารณ ซึ่งจำจารก โดยผู้
 เขียนรายชื่อประมาณ 250 ชื่อ จัดเรียงตามเลขหมู่ของคิวซี
 นอกจากนั้นยัง แจงรายชื่อหนังสือใหม่ที่จะพิมพ์ลงหน้า 2 เดือน

บรรณานุกรมประเภทที่พิมพ์เพื่อการค้าของอังกฤษ มีบริษัทจัดทำพิมพ์ชื่อ คือ
 J. Whitaker & Sons Ltd. แห่งกรุงลอนดอน จัดพิมพ์บรรณานุกรมเป็นชุด
 คั้งนี้คือ The Bookseller: The Organ of the Booktrade กำหนดออก
 เป็นรายสัปดาห์ เสนอรายชื่อสิ่งพิมพ์ที่พิมพ์ในแต่ละสัปดาห์ และยังให้รายชื่อที่จะพิมพ์
 ออกไปด้วยเป็นการล่วงหน้า มีการจัดเรียงรายชื่อตามอักษรผู้แต่ง และชื่อเรื่อง Current
 Literature เสนอรายชื่อหนังสือที่เคยนำมาพิมพ์ใน Bookseller แต่จัดเรียง
 เสียใหม่ตามหัวข้อวิชากว้าง ๆ เช่น ประวัติศาสตร์ กำหนดออกเป็นรายเดือน

Current Literature และ Bookseller ได้นำมาพิมพ์รวมกัน
 เป็นรายสามเดือน ราย 6 เดือน ราย 9 เดือน รายปี และ 5 ปี โดยใจ
 ชื่อว่า Whitakers Cumulative Book List หรือเรียกย่อ ๆ ว่า CBL
 ฉบับรวมรายปีแบ่งเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 เรียงรายชื่อตามหัวเรื่องกว้าง ๆ ตอนที่ 2
 รายชื่อสิ่งพิมพ์ขนาดเล็ก และตอนที่ 3 รายชื่อเรียงตามผู้แต่งและชื่อเรื่อง เมื่อเปรียบ
 เทียบ CBL กับ DNB แล้ว BNB ให้รายชื่อที่ถูกคงและมีรายละเอียดมากกว่า
 เพราะจัดทำโดยผู้ทำบัตรรายการอาชีพ ส่วน CBL จัดส่งรายชื่อมาโดยสำนักพิมพ์ต่าง ๆ
 ซึ่งไม่มีการวางมาตรฐานในการจัดทำไว้เป็นนอบบางเล็กน้อย แต่ CBL ก็ให้รายชื่อ
 ที่ทันสมัยเป็นประโยชน์ต่อการจัดหาหนังสือสำหรับห้องสมุดภาคเรณกัน³²

นอกจากบรรณานุกรมเพื่อการค้า 3 ชื่อ คั้งกล่าว บริษัท Whitaker
 ยังจัดพิมพ์บรรณานุกรมเพื่อการค้าชื่ออื่นอีก ได้แก่ Reference Catalogue of
 Current Literature, British Books in Prints, Technical Books in
 Print และ Paperbacks in Print เป็นต้น

³²Ibid., pp. 158-9.

สำหรับสิ่งพิมพ์รัฐบาลอังกฤษ นอกจากมีรายชื่อบรรจุไว้ใน BMD แล้วได้มีการจัดทำรายชื่อบรรจุโดยเฉพาะใน Daily List กำหนดเป็นรายวัน ยกเว้นวันเสาร์ อาทิตย์ และวันหยุดราชการ Daily List เป็นรายชื่อบรรจุสิ่งพิมพ์รัฐบาลที่จัดพิมพ์โดยโรงพิมพ์ของรัฐบาล หรือ Her Majesty's Stationary Office (HMSO) และรายชื่อบรรจุสิ่งพิมพ์โดย United Kingdom Atomic Energy Authority และองค์การสหประชาชาติ

เมื่อครบเดือนแล้ว Daily List มีการรวมเป็นรายเดือน เรียกว่า Monthly Catalogue และ HMSO ยังมีบรรณานุกรมสิ่งพิมพ์รัฐบาลที่พิมพ์เป็นรายปี คือ Annual Catalogue of Government Publications

ข้อบกพร่องของบรรณานุกรมทั้ง 3 ชื่อดังกล่าว คือ ไม่มีกรรมวิธีเรื่องแก่สำหรับ Daily List นั้น HMSO ได้ทำบัตรรายการขนาดมาตรฐานสำหรับรายชื่อบรรจุใน Daily List มีรายละเอียดของชื่อเรื่อง จำนวนหน้า ภาพประกอบ ราคา บัตรนี้จะพิมพ์ออกหลังจากที่พิมพ์ใน Daily List ประมาณ 1 สัปดาห์ ช่วยประหยัดเวลาในการหารายชื่อบรรจุจาก Daily List และทราบก่อนที่ Monthly Catalogue จะพิมพ์ออกมา³³

ฝรั่งเศส

ประเทศฝรั่งเศสมีการจัดทำบรรณานุกรมมานานแล้ว บรรณานุกรมสากลเล่มที่มีชื่อเล่มหนึ่ง คือ Manuel du Libraire ก็จัดทำในฝรั่งเศสโดย จาคส์ ชาลส์ มูเรต์ นอกจากนั้นยังมีการทำบรรณานุกรมประเภทต่าง ๆ อย่างแพร่หลายไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าในสหรัฐอเมริกา และอังกฤษ ซึ่งจะได้คัดเลือกเล่มที่น่าสนใจมากล่าว 3 เล่มแรกเป็นบรรณานุกรมแห่งชาติ คือ

³³Ibid., pp. 153-4.

Paris. Bibliothèque Nationale. Catalogue General des Livres Imprimés: Auteurs. Paris: Impr. Nationale, 1900-1963. V.1-139. (In Progress)

เป็นรายชื่อหนังสือที่อยู่ในหอสมุดแห่งชาติฝรั่งเศส หรือ Bibliothèque Nationale ซึ่งเป็นแหล่งที่รวมหนังสือทุกเล่มที่พิมพ์ในฝรั่งเศสตามกฎหมายลิขสิทธิ์ (dépot légal) มาตั้งแต่สมัยพระเจ้าอองรีที่ 2³⁴ จึงจัดได้ว่า Catalog นี้มีคุณค่าและสำคัญยิ่ง และยังเป็นบรรณานุกรมแห่งชาติฝรั่งเศสอีกด้วย เพราะรวมสิ่งพิมพ์ภาษาฝรั่งเศสไว้เกือบครบสมบูรณ์ ได้มีการจัดพิมพ์เป็นรูปเล่ม ตั้งแต่ ค.ศ. 1900 เป็นต้นมา จนกระทั่งถึงปี 1963 พิมพ์ได้ 189 เล่ม ตั้งแต่อักษร A ถึงคำว่า Tissonière รายชื่อหนังสือจัดเรียงตามผู้แต่งเฉพาะที่เป็นชื่อบุคคลเท่านั้น นอกจากเล่มที่ 189 มีภาคเพิ่มเติมเป็นรายชื่อ 5 ปี คือเล่มปี ค.ศ. 1960-64 จึงได้รวมหนังสือที่ไม่ปรากฏนามผู้แต่งด้วย Bibliothèque Nationale มีโครงการที่จะจัดพิมพ์ Catalog ชุดนี้ให้เสร็จสมบูรณ์ครบทุกตัวอักษร

บรรณานุกรมแห่งชาติฝรั่งเศสอีกเล่มหนึ่งที่จัดทำอย่างละเอียด รวมรายชื่อสิ่งพิมพ์ที่พิมพ์ตั้งแต่ ค.ศ. 1501 - 1930 มีขอบเขตกว้างขวางคือ รวมทั้งหนังสือที่พิมพ์ในฝรั่งเศส และหนังสือภาษาฝรั่งเศสที่พิมพ์ในประเทศอาณานิคมของฝรั่งเศส และที่พิมพ์ในต่างประเทศอื่น ๆ คือ

³⁴Winchell, op. cit., p. 30.

Répertoire de Bibliographie Française: Contenant Tous
les Ouvrages Imprimés en France et aux Colonies
et les Ouvrages Français Publiés à l'Étranger,
1501-1930... Paris: Letouzey, 1937-41.

สำหรับหนังสือที่พิมพ์ในคริสต์ศตวรรษที่ 19 และ 20 ก็มีการจัดทำรายชื่อไว้อย่าง
มีมาตรฐานและเป็นบรรณานุกรมแห่งชาติที่สำคัญ รวมรายชื่อสิ่งพิมพ์ภาษาฝรั่งเศสทั้งหนังสือ
จุลสาร วิทยานิพนธ์ และหนังสือรายปี บกเว้นสิ่งพิมพ์ประเภทวารสาร นอกจากนี้
ยังรวมรายชื่อหนังสือภาษาฝรั่งเศส ที่พิมพ์ในประเทศเบลเยียม และสวิตเซอร์แลนด์ไว้
ด้วย บรรณานุกรมเล่มนี้ชื่อเรื่องว่า

Catalogue Général de la Librairie Française, 1840-1925.

Paris: Lorenz, 1867-1945. V.1-34.

บรรณานุกรมชุดนี้ยังมีลักษณะพิเศษ คือ มีชีวประวัติโดยย่อของ
นักเขียนที่นำผลงานมาทำรายชื่อ ผลงานของผู้แต่งคนเดียวกัน ถ้า
อยู่ต่างเล่มกันมีการเชื่อมโยงให้ระหว่างเล่ม (cross reference)
และยังมีโน้ตเกี่ยวกับครั้งที่พิมพ์ของหนังสือ หรือถ้าหนังสือและจุลสาร
ที่เป็น reprint จะบอกด้วยว่านำมาจากวารสารใด เล่มใด ปีใด

บรรณานุกรมอีกประเภทหนึ่ง คือ บรรณานุกรมเพื่อการค้า เล่มที่สำคัญและมี
ชื่อเสียงแพร่หลายของฝรั่งเศส โกลด์

"Biblio" Catalogue des Ouvrages Parus en Langue Française
dans le Monde Entier, Oct. 1933- . Paris: Service
 Bibliographiques des Messageries Hachette, 1933—
 V.1 - Monthly.

ประกอบด้วยรายชื่อหนังสือที่พิมพ์ในฝรั่งเศส และหนังสือภาษา
 ฝรั่งเศสที่พิมพ์ในประเทศเบลเยียม สวิตเซอร์แลนด์ แคนาดา
 เป็นบรรณานุกรมเพื่อการค้นหาที่พิมพ์ออกเป็นรายเดือน กำหนดออก
 ปีละ 10 ฉบับ และมีฉบับรวมเป็นรายปี จัดทำตั้งแต่เดือน ตุลาคม
 ค.ศ. 1933 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน

สำหรับรายชื่อหนังสือ จุลสาร สิ่งพิมพ์ราชการ ของงานค่านกนตรี ที่ได้จาก
 กฎหมายลิขสิทธิ์ (dépot legal) มีการจัดทำรายชื่อไว้โดยเฉพาะใน

Bibliographie de la France: ou Journal Général de L' Im-
primerie et de la Librairie. Paris: Cercle de
 Librairie, 1881— : V. 1— . Weekly

รายชื่อนี้จัดทำเป็นรายสัปดาห์ แต่ละฉบับแบ่งเป็น 3 ภาค

ภาคที่ 1 Bibliographie Officielle เป็นรายชื่อ
 หนังสือ จุลสาร เอกสาร ที่พิมพ์ในฝรั่งเศส และที่พิมพ์เป็นภาษา
 ฝรั่งเศสทั่วโลก จัดเรียงตามเนื้อเรื่องกว้าง ๆ รวม 10 เรื่อง

ภาคที่ 2 Chroniques ภาคข่าว รายงานข่าวในวง
 บรรณกรรม ข่าวของหนังสือที่พิมพ์เพื่อการค้า

ภาคที่ 3 Annonces ประกอบด้วยประกาศแจ้งความของ
 ของสำนักพิมพ์

รายชื่อหนังสือนี้ได้พยายามจัดทําอย่างละเอียด พยายามที่จะรวมหนังสือที่พิมพ์เป็นภาษาฝรั่งเศสทั้งหมด จึงทำให้ระยะเวลาออกล่าช้า บางรายชื่อซ้ำเป็นเดือน ๆ หรือเป็นปี ๆ ฉะนั้นจึงมีผู้นิยมใช้ "Biblio" ซึ่งเป็นบรรณานุกรมที่จัดทำเพื่อการคัดค้านถอดออกเป็นรายเดือน และพยายามรวบรวมสิ่งพิมพ์ภาษาฝรั่งเศสทั้งหมด แม้จะไม่ละเอียดเท่าแต่ก็มีรายชื่อที่ทันสมัยมากกว่า³⁵

ออสเตรเลีย

กิจกรรมด้านบรรณานุกรมของออสเตรเลียได้ก้าวหน้าไปมาก มีการจัดตั้งคณะกรรมการแนะนำการบริการทางบรรณานุกรม (Australian Advisory Council on Bibliographical Services) ขึ้นใน ค.ศ. 1955 เพื่อส่งเสริมให้คำแนะนำและปรึกษางานด้านบรรณานุกรมทั่วประเทศ³⁶

บรรณานุกรมแห่งชาติของออสเตรเลียใต้

Canberra, Australia. National Library. Annual Catalogue of Australian Publications, no. 1-25, 1936-60. Canberra, 1937-61.

ประกอบด้วยรายชื่อหนังสือที่พิมพ์ในออสเตรเลีย สิ่งพิมพ์รัฐบาลของประเทศในเครือจักรภพอังกฤษ รายชื่อวารสาร สิ่งพิมพ์ประเภทต่อเนื่องกัน และไดเรกทอรี ของสำนักพิมพ์

³⁵ Astbury, op. cit., p. 140.

³⁶ Robert L. Collison, Bibliographical Services Throughout the World 1950-59. "Unesco Bibliographical Handbook," 9 (Paris: Unesco, 1961), p. 35.

ที่จัดทำระหว่าง ค.ศ. 1936 - 60 Annual Catalogue of Australian Publications เริ่มจัดทำตั้งแต่ปี 1937 และจัดว่าเป็นรายชื่อสิ่งพิมพ์ที่สมบูรณ์ของออสเตรเลียเพราะได้ ตามกฎหมายลิขสิทธิ์ สำหรับสิ่งพิมพ์ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1961 เป็นต้นมา ได้จัดทำรายชื่อไว้

Australian National Bibliography, January 1961— .

Canberra: National Library of Australia, 1961—

จัดว่าเป็นบรรณานุกรมแห่งชาติปัจจุบันของออสเตรเลีย เมื่อเริ่มตนจัดทำในเดือน มกราคม ค.ศ. 1961 มีกำหนดออกเป็นรายเดือน และมีฉบับรวมรายปี ตั้งแต่ฉบับมกราคม 1967 ได้เปลี่ยนกำหนดออกเป็นรายสี่ปี ฉบับรวมรายเดือนและรายปี ขอบเขตของสิ่งพิมพ์ครอบคลุม หนังสือพิมพ์ในออสเตรเลียรวมทั้งสิ่งพิมพ์รัฐบาล และสิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวข้องกับออสเตรเลีย หรือ สิ่งพิมพ์ที่เขียนโดยชาวออสเตรเลีย จุลสารที่มีความยาวตั้งแต่ 5 หน้าขึ้นไป โน้ตเพลง รวมทั้ง วารสาร และหนังสือพิมพ์ฉบับปฐมฤกษ์³⁷

สำหรับสิ่งพิมพ์รัฐบาลหอสมุดแห่งชาติออสเตรเลียได้จัดทำบรรณานุกรมสิ่งพิมพ์ รัฐบาลเป็นรายปี คือ

Australian Government Publications, 1961— . Canberra:

Commonwealth Government Press, 1962— . Annual.

---

³⁷ Canberra, Australia. National Library, Australian National Bibliography 1967 (Canberra, 1968), "Foreword."

บรรณานุกรมเพื่อการค้นหา เสนอรายชื่อหนังสือใหม่ซึ่งพิมพ์ในออสเตรเลียที่ยัง
มีจำหน่าย หรือเคยแพร่อยู่ คือ

Bookbuyer's Reference Book, 1967 — . Melbourne: D.W.
Thorpe Pty, Ltd., 1968.—³⁸

อินเดีย

อินเดียได้ออกกฎหมายลิขสิทธิ์ในปี ค.ศ. 1954 จากกฎหมายนี้มีผลให้
การเริ่มจัดทำบรรณานุกรมแห่งชาติขึ้น โดยหน่วยงาน Indian National Biblio-
graphy Unit ของ Central Reference Library บรรณานุกรมแห่งชาติของ
อินเดียฉบับปฐมฤกษ์ พิมพ์ออกในเดือน สิงหาคม 1958 มีชื่อว่า

Indian National Bibliography. General ed., B.S. Kesavan.

Calcutta: Central Reference Library, 1958— v.1 —

เป็นบรรณานุกรมแห่งชาติที่พยายามรวบรวมรายชื่อสิ่งพิมพ์
ใหม่ ๆ ทั้งหมดที่พิมพ์เป็นภาษาสากล ๆ ของประเทศประมาณ
15 ภาษา ได้แก่ ภาษา เบงกาลี อังกฤษ อินเดีย สันสกฤต
หิมา เป็นต้น ซึ่งได้จากลิขสิทธิ์การพิมพ์ รวมทั้งรายชื่อวารสาร
ฉบับปฐมฤกษ์ ไม่รวมโน้ตเพลง แผนที่ จุลสารอื่น ๆ หนังสือ

---

³⁸"Bibliographical Services Throughout the World: Australia,"
Bibliography, Documentation, Terminology, IX (January, 1969), 7.

คู่มือที่ใช้กับตำราเวียน³⁹ Indian National Bibliography จัดทำในปี 1958 เป็นต้นมา โดยมีกำหนดออกเป็นราย 3 เดือน และมีฉบับรวมรายปี ตั้งแต่ ค.ศ. 1964 ได้เปลี่ยนกำหนดออกเป็นรายเดือน มีฉบับรวมรายปี แต่ละฉบับแบ่งเป็น 2 ภาค ภาคที่ 1 รายชื่อสิ่งพิมพ์ทั่ว ๆ ไป ภาคที่ 2 เป็นรายชื่อสิ่งพิมพ์รัฐบาล

บรรณานุกรมสิ่งพิมพ์รัฐบาลโดยเฉพาะ ได้แก่ Catalogue of Government of India Civil Publications. Comp. by P.P. Saini. Delhi, 1966. และ Classified Catalogue of Books Registered from 1916-1920 at the Office of Registrar of Books. Madras, 1966.

ญี่ปุ่น

บริการบรรณานุกรมของญี่ปุ่นมีการจัดดำเนินการเป็นงานเต็มเวลา ได้พัฒนามาเป็นอย่างดีจนสามารถเป็นแบบอย่างของประเทศอื่น ๆ ที่กำลังหัดงานด้านบรรณานุกรมได้ ญี่ปุ่นได้จัดตั้งคณะกรรมการปรับปรุงบริการบรรณานุกรม (Committee on the Improvement of Bibliographical Services) ขึ้นใน ค.ศ. 1951 เป็นผลให้มีการร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานภายในชาติและระหว่างชาติอย่างมีประสิทธิภาพ

บรรณานุกรมสำคัญ ๆ ที่จัดทำในประเทศญี่ปุ่น 2 เล่มแรก เป็นบรรณานุกรมแห่งชาติ เล่มแรก

³⁹Indian National Bibliography annual Volume 1958, ed. B.S. Kesavan (Calcutta: Central Reference Library, 1959), p. v.

Tokyo. National Diet Library. Kokuritsu Kokkai Toshokan Zesha Mokuroku, 1948-1958. (National Diet Library Catalog, 1948-1958) Tokyo, 1960-65. 5 v.

เป็นรายการบัตรของหอสมุดแห่งชาติญี่ปุ่น หรือ National Diet Library ระหว่างปี ค.ศ. 1948-1958 จัดเรียงตามหัวข้อวิชา มี 5 เล่มจบ เล่มที่ 1 รายชื่อสิ่งพิมพ์ทั่วไป และสิ่งพิมพ์วิชาปรัชญา ศาสนา ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ เล่มที่ 2 สังคมศาสตร์ เล่ม 3 วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และอุตสาหกรรมศาสตร์ เล่ม 4 สิ่งพิมพ์ในวิชา ศิลป ภาษา และวรรณกรรม เล่มที่ 5 หนังสือภาษาตะวันตก⁴⁰

บรรณานุกรมอีกเล่มหนึ่ง เป็นบรรณานุกรมแห่งชาติปัจจุบันของญี่ปุ่น เริ่มจัดทำโดยสมาชิกรวม ตั้งแต่ ค.ศ. 1948 เป็นต้นมา คือ

Tokyo. National Diet Library. Zen - Nihon Shuppan-Butsu Sô - Mokuroku (Japanese National Bibliography) 1948 — Tokyo: Kokuritsu Kokkai Toshokan, 1951— Annual.

เป็นรายชื่อสิ่งพิมพ์ที่พิมพ์ในรอบปี เล่มแรกประจำปี ค.ศ. 1948 เสนอรายชื่อไม่ได้เฉพาะหนังสือ และวารสารเท่านั้น ยังมี แผ่นที่ โน้ตเพลง ภาพยนตร์ งานเสียง ฟิล์มสตริป

⁴⁰"National Diet Library Catalog 1948-1958: General, Philosophy and History," National Diet Library Newsletter, (January 1963), 17.

สิ่งพิมพ์อักษรเบรลล์ หอสมุดโลกชอบเขตหนังสือและวัสดุอง เหลือ
เพียงหนังสือ และวารสารเท่านั้น ตั้งแต่ฉบับปี 1962 เป็นต้นมา
ภายในฉบับแบ่งเป็น 2 ภาค คือ หนังสือ และวารสาร แต่ละภาค
แยกชนิดของสิ่งพิมพ์เป็น สิ่งพิมพ์รัฐบาล และสิ่งพิมพ์ไม่ใช่อของ
รัฐบาล⁴¹

บรรณานุกรมแห่งชาติของญี่ปุ่นนี้ รวบรวมรายชื่อสิ่งพิมพ์จากการไล่ตามลิขสิทธิ์
การพิมพ์ ซึ่งรวบรวมไว้เป็นรายสัปดาห์

บรรณานุกรมสิ่งพิมพ์รัฐบาลญี่ปุ่น นอกจากจะรวมไว้ใน Japanese National
Bibliography แล้วที่จัดทำไว้โดยเฉพาะ คือ List of Japanese Govern-
ment Publications in European Languages, 1945-1955.

รายชื่อหนังสือพิมพ์เพื่อการค้ามีการรวบรวมไว้ใน Nihon Sogo Toshu
Hokuroku หรือ Comprehensive Catalogue of Books of Japan
ซึ่งจัดทำโดยความร่วมมือของสำนักพิมพ์ต่าง ๆ ประมาณ 200 แห่ง รายชื่อหนังสือที่นำ
มารวบรวมไว้ล้วนมีจำหน่ายในท้องตลาด มีทั้งหมด 6 เล่ม แบ่งตามเรื่องวิชา แต่ละ
เล่มมีรายชื่อหนังสือประมาณ 15,000 ชื่อเรื่อง บรรณานุกรมเพื่อการค้าชุดนี้พิมพ์เมื่อ
ปี 1958 - 1960⁴²

⁴¹"Bibliographical Services in Japan," National Diet
Library Newsletter, (October, 1965), 1.

⁴²Ibid., pp. 1-2.

ฟิลิปปินส์

บรรณานุกรมที่จัดทำในประเทศฟิลิปปินส์ ประเภทบรรณานุกรมแห่งชาติ มีการรวบรวมพิมพ์เป็นเล่มแรกในปี ค.ศ. 1965 โดยห้องสมุดมหาวิทยาลัยฟิลิปปินส์ คือ

Philippine Bibliography, 1963-1964— . Deliman, Rizal: University of the Philippines Library, 1965— . Annual.

บรรณานุกรมแห่งชาติเล่มแรกเป็นรายชื่อสิ่งพิมพ์ในปี 1963-1964 ซึ่งประกอบด้วยรายชื่อ หนังสือ จุลสาร สิ่งพิมพ์รัฐบาล และวารสารฉบับปฐมฤกษ์ ไม่รวมหนังสือตำราเรียนระดับประถมและมัธยมศึกษา โน้ตเพลง สิ่งพิมพ์ที่นำมารวบรวมได้มาจากการจัดหาของห้องสมุดมหาวิทยาลัยฟิลิปปินส์ ห้องสมุดอื่น ๆ หน่วยงานรัฐบาล จากรายชื่อหนังสือของสำนักพิมพ์ ร้านขายหนังสือ หนังสือที่หอสมุดแห่งชาติได้รับจากลิขสิทธิ์การพิมพ์ ไม่ว่าสิ่งพิมพ์ใหม่ ๆ จะพิมพ์ในหรือนอกประเทศฟิลิปปินส์ เขียนขึ้นโดยชาวฟิลิปปินส์ หรือชาวต่างประเทศก็ตาม แต่เป็นเรื่องเกี่ยวกับฟิลิปปินส์ก็นำมารวมทั้งสิ้น บรรณานุกรมนี้นับเป็น 2 ภาค คือ ภาคสิ่งพิมพ์ที่พิมพ์โดยหน่วยงานที่ไม่ใช่รัฐบาล และ ภาคสิ่งพิมพ์ของหน่วยงานรัฐบาล แต่ละภาคเรียงตามลักษณะชื่อผู้แต่ง⁴³

⁴³Philippines. University. The Library, Philippine Bibliography 1963-1964. (Deliman, Rizal: University of the Philippine Library, 1965), pp. iv-v.

สำหรับสิ่งพิมพ์รัฐบาล Bureau of Public Libraries ซึ่งตั้งขึ้นใน
เมืองมะนิลา (Manila) เมื่อ ค.ศ. 1958 ได้จัดทำรายชื่อบริษัทสิ่งพิมพ์รัฐบาลฟิลิปปินส์
หรือ Monthly List of Philippine Government Publications ไว้โดย
เฉพาะ กำหนดออกเป็นรายเดือน⁴⁴

สิงคโปร์

หอสมุดแห่งชาติสิงคโปร์ได้จัดทำบรรณานุกรมแห่งชาติเป็นเล่มแรกใน ค.ศ.
1969 มีชื่อว่า Singapore National Bibliography หรือเรียกย่อ ๆ ว่า
S N B เล่มแรกเป็นสิ่งพิมพ์สำหรับ 1967 มีกำหนดออกเป็นรายปี บรรณานุกรมนี้
มีขอบเขตกว้างขวาง คือ รวม หนังสือและจุลสารที่จัดพิมพ์จำหน่าย (ไม่ว่าจะเป็น
ตำราเรียน หนังสือสำหรับเด็ก หรือ catalogue งานค้นคืน) หนังสือและ
จุลสารที่พิมพ์โดยเอกชน พรรคการเมือง สมาคม และไม่มีการจำหน่าย สิ่งพิมพ์
รัฐบาลทั้งพิมพ์และไมโครฟิล์ม หรือพิมพ์เผยแพร่ในวงจำกัด ทั้งนี้ไม่รวมสิ่งพิมพ์
ประเภท พระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา สิ่งพิมพ์ของรัฐสภา นอกจากนั้นแล้วยัง
รวมสิ่งพิมพ์ประเภทวารสารฉบับปฐมฤกษ์ แผนสี่ คนตรี และสิ่งพิมพ์หรือวัสดุที่อาจ
สะท้อนความเป็นอยู่ของสังคม วัฒนธรรม หรือลักษณะอื่น ๆ ของประเทศ
บรรณานุกรมแห่งชาติของสิงคโปร์นี้จัดเรียงตามเลขหมู่ตามระบบการจัดหมู่หนังสือของ
คิวฮิลล์พิมพ์ครั้งที่ 17 ผสมกับเลขหมู่ที่สิงคโปร์เพิ่มเติมขึ้นเพื่อใช้สำหรับวารสาร
ประวัติศาสตร์ของมาเลเซียและสิงคโปร์⁴⁵

⁴⁴Collison, op. cit., p. 116.

⁴⁵Singapore. National Library, Singapore National Bibliography 1967 (Singapore, 1969), pp. iii-iv.

บรรณานุกรมสิ่งพิมพ์ภาคอังกฤษ มีการจัดพิมพ์เป็นรายปี ตั้งแต่วันที่ ค.ศ.
1966 ถึง Government Publications จัดพิมพ์โดยโรงพิมพ์รัฐบาลอังกฤษ

ครรชนี (Indexes)

ครรชนี คือ กุญแจหรือแนวทางที่นำไปสู่เนื้อหาทางหนังสือ วารสาร หรือวัสดุ
สิ่งพิมพ์อื่น ๆ ซึ่งจัดทำขึ้นไว้เพื่ออำนวยความสะดวกในเรื่องการค้นหายุทธศาสตร์
และการ⁴⁶ (มักจะให้รายละเอียดทางบรรณานุกรม โฉมปก ชื่อเรื่อง ผู้แต่ง ชื่อวารสาร
หรือหนังสือพิมพ์ ปีที่ เดือน ปี เลขหน้า ไว้ด้วย)

สำหรับประวัติในการจัดทำครรชนีนั้น เริ่มขึ้นในปี ค.ศ. 1346 ซึ่งเจมส์ เฟอร์
พูล (William F. Poole) ได้พิมพ์ครรชนีวารสารภาษาอังกฤษขึ้นเป็นครั้งแรกชื่อว่า
"An Alphabetical Index to Subjects Treated in the Reviews and Other
Periodicals to Which No Indexes Have Been Published" และในปี 1876
Poole ได้เสนอโครงการร่วมมือในการจัดทำครรชนีวารสารใหม่ ๆ ซึ่งเป็นอันสำเร็จ
พิมพ์ครรชนีในปี ค.ศ. 1891 คือ Poole's Index to Periodicals สำหรับค้นหา
วารสารที่พิมพ์ตั้งแต่ 1602 - 61 นอกจากนี้ยังได้พิมพ์ฉบับใหม่เพิ่มอีก 5 เล่ม
แต่ละเล่มเป็นฉบับรายระยะ 5 ปี⁴⁷

⁴⁶ Dorothy Ethlyn Cole, "Index," The Encyclopedia Americana,
XIV (c 1964), 761.

⁴⁷ Winifred Ver Hooy, "Index," Encyclopaedia Britannica,
XII (c 1964), 148.

บริการทำกรรมวิธีที่สำคัญของโลก ความเป็นชื่อ Internationale Bibliographie der Zeitschriftenliteratur หรือ International Index to Periodicals เป็นกรรมวิธีบทความหลายภาษาและทุกสาขาวิชา จัดพิมพ์โดย Felix Dietrich of Osnabrück กรรมวิธีนี้มักจะเรียกกันย่อ ๆ ว่า Dietrich หรือ IBZ เล่มแรก ๆ พิมพ์โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ตอน A กรรมวิธีวารสารภาษาเยอรมันที่พิมพ์ตั้งแต่ปี 1896 เป็นต้นมา ตอน B กรรมวิธีวารสารที่ไม่ใช่ภาษาเยอรมันที่พิมพ์ตั้งแต่ปี 1901 ตอน C เป็นกรรมวิธีหนังสือที่นำมาวิจารณ์ในวารสารภาษาเยอรมันและที่ไม่ใช่ภาษาเยอรมันประมาณ 4,000 ชื่อเรื่อง ที่พิมพ์ตั้งแต่ 1900 - 1912 จนถึงปี 1943⁴⁸

ในเดือนมกราคม 1965 กรรมวิธีนี้ได้เปลี่ยนชื่อใหม่เป็น Internationale Bibliographie der Zeitschriftenliteratur aus Allen Gebieten des Wissens (International Index of Periodical Literature Covering all Fields of Knowledge) ได้รวมตอน A และตอน B เป็นตอนเดียวกันจัดเรียงกรรมวิธีตามหมวดวิชา และได้นำกรรมวิธีบทความจากวารสารภาษาเยอรมันและภาษาอื่น ๆ ในแก่ภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส อิตาลี เยอรมัน สหราชอาณาจักร และประเทศในยุโรปอื่น ๆ ประมาณ 8,000 ชื่อเรื่อง มีกำหนดออกเป็นรายสัปดาห์ และมีปีบวบรวมราย 6 เดือน IBZ เป็นงานอ้างอิงที่สำคัญสำหรับห้องสมุดประชาชน และห้องสมุดมหาวิทยาลัย และนอกจากเป็นกรรมวิธีบทความวารสารภาษาเยอรมันแล้ว ยังเป็นกรรมวิธีบทความวารสาร

⁴⁸ Astbury; op. cit.; p. 221.

ภาษาฝรั่งเศสที่จะเอียงอีกด้วย และสามารถจะหาหนังสือที่ไม่ได้พิมพ์อยู่ใน
 Book Review Digest อีกด้วย⁴⁹ Book Review Digest เป็น
 บรรณานุกรมหนังสือภาษาอังกฤษ พร้อมทั้งมีวิจารณ์หนังสือแต่ละเล่มที่พิมพ์อยู่ใน
 วารสารฉบับต่าง ๆ มารวมไว้ด้วย จัดทำโดย นริวิท H.W. Wilson ใน
 ประเทศสหรัฐอเมริกา]

สำหรับกรณีบทความวารสารภาษาอังกฤษที่สำคัญอีกฉบับหนึ่ง คือ

Public Affairs Information Service Bulletin: A
Selective Subject List of the Latest Books,
Pamphlets, Government Publications, Reports
of Public and Private Agencies and Periodical
Articles, Relating to Economic and Social
Conditions, Public Administration and Inter-
national Relations, Published in English
Throughout the World. New York: Public Affairs
 Information Service, Inc., 1914--

เป็นกรณีวารสารภาษาอังกฤษที่พิมพ์ทั่วโลกในสาขาวิชา
 ภาวะทางเศรษฐกิจและสังคม รัฐประศาสนศาสตร์ ความสัมพันธ์
 ระหว่างประเทศที่พิมพ์เป็นภาษาอังกฤษทั่วโลก ประมาณ 1,000
 ชื่อเรื่อง มีกำหนดออกเป็นรายสัปดาห์ตั้งแต่ กันยายน ถึงกรกฎาคม
 ยกเว้น สิงหาคม พิมพ์เป็นรายทวิ และเดือน ธันวาคม
 ไม่มีการพิมพ์ นอกจากนั้นเมื่อปีรวม 5 ครั้งยังมี และฉบับ
 รวมรายปี กรณีนี้มีชื่อว่า P.A.I.S. จัดทำโดย

The Public Affairs Information Service, Inc.
 ซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยได้รับทุนจาก University of the

⁴⁹Ibid., p. 223.

State of New York ตามมาตรา 216 ของกฎหมายการศึกษา
ของรัฐนิวยอร์ก⁵⁰

กรรมนีวารสารที่สำคัญ ๆ อื่น ๆ ในสหรัฐอเมริกาจัดพิมพ์โดยบริษัท H.W.
Wilson Company ไคแน

Readers' Guide to Periodical Literature: An Index to
Selected U.S. General and Non-Technical Peri-
odicals of Reference Value in Libraries. New
York: H.W. Wilson Co., 1900 —

Readers' Guide เริ่มจัดพิมพ์ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1901
เป็นกรรมนีวารสารประมาณ 15 ชื่อเรื่อง ในปัจจุบันได้เพิ่ม
จำนวนวารสารที่เข้ามาทำกรรมนีประมาณ 130 ชื่อเรื่อง ล้วน
เป็นวารสารที่พิมพ์ในสหรัฐอเมริกา วารสารทั่ว ๆ ไป ไม่ใช่
วารสารทางวิชาการ แต่มีคุณค่าและความสำคัญทางด้านวิทยา-
ศาสตร์ เทคนิค และวิชาอื่น ๆ นี้กำหนดออกเป็นรายสัปดาห์
ตั้งแต่กันยายน ถึง มิถุนายน นอกเหนือเดือน กรกฎาคม และ
สิงหาคม กำหนดออกเป็นรายเดือน มีฉบับรวมรายปี และราย
2 ปี

Applied Science and Technology Index. New York: H.W.
Wilson Co., 1913—

กรรมนีเล่มนี้ตั้งแต่ปี 1913 - 1957 เก็บชื่อจาก In-
dustrial Arts Index ต่อมาในปี 1958 ได้แยกเป็น

⁵⁰Public Affairs Information Service, Inc., Public
Affairs Information Service Bulletin, LV (July 12, 1969).

กรรมที่ 2 เล่ม คือ Applied Science and Technology Index และ Business Periodical Index

Applied Science and Technology Index เป็น
กรรมที่วารสารประมาณ 200 ชื่อเรื่อง ในสาขาวิชา อวกาศ
เคมี การก่อสร้าง การไฟฟ้า วิศวกรรมศาสตร์ ธรณีวิทยา
อุตสาหกรรม ศิลปะ การขนส่ง และวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
กำหนดจัดพิมพ์เป็นรายเดือน ยกเว้น สิงหาคม

Agricultural Index: Subject Index to a Selected List
of Agricultural Periodicals and Bulletin
1916-64. New York: H.W. Wilson Co., 1919-64.

กรรมนี้บทความวารสารทางเกษตร ส่วนใหญ่เป็นภาษาอังกฤษ รวมทั้งวารสารของอเมริกัน สหราชอาณาจักร และ
สิ่งพิมพ์ของอาณานิคม มีวารสารภาษาต่างประเทศอื่น ๆ บาง
เล็กน้อย Agricultural Index ได้เริ่มจัดทำตั้งแต่
1916 จนถึง 1964 จึงได้หยุดพิมพ์ แต่ได้ถูกเป็นวารสารอีก
ชื่อหนึ่ง คือ

Biological & Agricultural Index: A Cumulative Subject
Index to Periodicals in the Fields of Biology,
Agriculture and Related Science. New York:
H.W. Wilson Co., 1964 —

มีกำหนดออกเดือนละครั้ง ยกเว้น กันยายน เป็นกรรมนี้
บทความจากวารสารภาษาอังกฤษประมาณ 146 ชื่อเรื่อง

Education Index: A Cumulative Subject Index to a Selected List of Educational Periodicals, Proceedings, and Yearbooks. New York: H.W. Wilson Co., 1929—

กรรขณืบทความจากวารสารในสาขาวิชาการศึกษา 200 ชื่อเรื่อง มีกำหนดออกเป็นรายเดือน ยกเว้น กรกฎาคม และ สิงหาคม มีฉบับรวมรายปี และราย 5 ปี ตั้งแต่ฉบับมิถุนายน 1961 ได้รวมหนังสือ จุลสาร รายงานการประชุมไว้อีก

Art Index: A Cumulative Author and Subject Index to a Selected List of Fine Arts Periodicals. New York: H.W. Wilson Co., 1929 —

เป็นกรรขณืวารสารทางด้านวิจิตรศิลป์ที่รวมทั้งสถาปัตยกรรม และศิลปะประยุกต์ ประวัติศิลป์ และอื่น ๆ มีขอบเขตกว้างขวาง ระหว่างชาติ และวารสารที่นำมาทำกรรขณืทั้งหมดกว่า 100 ชื่อเรื่องประมาณ 1 เป็นวารสารของต่างประเทศ มีทั้งกรรขณืผู้แต่ง และกรรขณืผู้เขียนเกาะ จัดพิมพ์เป็นราย 3 เดือน มีฉบับรวม 1 ปี และ 2 ปี

Library Literature: A Quarterly Index to Materials on Library Science and Librarianship. New York: Wilson Co., 1934—

กรรขณืวารสารทางบรรณารักษศาสตร์ประมาณ 180 ชื่อเรื่อง รวมทั้งหนังสือ และจุลสาร วิทยานิพนธ์ของโรงเรียนบรรณารักษศาสตร์ ภาพยนตร์ ฟลิ้มสตรีป ไมโครคาร์ด ไมโครฟิล์ม

เกี่ยวข้องกับบรรณารักษศาสตร์⁵¹ มีกำหนดออกเป็นราย 3 เดือน คือ
ใบเดือน มีนาคม มิถุนายน กันยายน และธันวาคม มีฉบับแยกเล่ม
รวม 1 ปี และ 3 ปี

นอกจากบรรณที่กล่าวมาแล้ว บริษัท H.W. Wilson ยังได้จัดพิมพ์บรรณอื่น ๆ
อีก คือ Bibliographic Index, Biography Index, Essay and General
Literature Index, Index to Legal Periodicals, Social Sciences
and Humanities Index และบรรณที่ของ H.W. Wilson มีลักษณะการจัดทำที่เหมือน ๆ
กัน คือจัดเรียงตามอักษรของหัวข้อวิชา กำหนดออกเป็นรายเดือน หรือราย 3 เดือน และ
มีฉบับรวมเป็นรายปี

บรรณที่มีชื่อเสียงมากและมีการจัดทำมานานแล้วอีกเล่มหนึ่งของสหรัฐอเมริกา คือ

Index Medicus : a ... Classified Index of the Current
Medical Literature of the World. N.Y. : Boston,
and Washington, 1879 - 1927.

เป็นบรรณที่รวบรวมบรรณทางการแพทย์ของโลกทั้งที่เป็นหนังสือและ
บทความในวารสารในสาขาวิชาชีววิทยา กายวิภาค สรีรวิทยา
แพทยศาสตร์ ศัลยกรรมศาสตร์ และวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง พิมพ์อยู่
ระหว่างปี ค.ศ. 1879 - 1927 ซึ่งเมื่อถึงปี ค.ศ. 1927 Index
Medicus นี้ได้ไปพิมพ์ร่วมกับบรรณอีกเล่มหนึ่งชื่อว่า

Quarterly Cumulative Index Medicus. Chicago : American
Medical Association, 1927 - 56.

51

"Policy Statement," Library Literature, (December,
1968), ii.

จัดทำโดยสมาคมการแพทย์อเมริกันเป็นกรณีผู้แต่งและกรณีเรื่อง
จากวารสารการแพทย์ 3,200 ชื่อเรื่อง จากหลายภาษาคู่กัน
กรณีนี้ได้พิมพ์เป็นรายคาบ 3 เดือน ตั้งแต่ ค.ศ. 1927 - 1956

ในระยะเวลาระหว่างปี ค.ศ. 1950 - 59 ห้องสมุดการแพทย์ทหาร (Army
Medical Library) ซึ่งต่อมาเป็นหอสมุดการแพทย์แห่งชาติ (National Library of
Medicine) ได้จัดพิมพ์

Current List of Medical Literature. Washington : Army
Medical Library, 1950 - 59.

เป็นกรณีบทความจากวารสารประมาณ 1,500 ชื่อเรื่อง
กำหนดออกเป็นรายเดือน พิมพ์อยู่ระหว่าง ค.ศ. 1950 - 1959

ในปีต่อมา คือ ค.ศ. 1960 หอสมุดการแพทย์แห่งชาติได้จัดพิมพ์ Index
Medicus เป็นชุดใหม่สลับแทน Current List of Medical Literature ซึ่งมี
รายการดังนี้

Index Medicus (New Series). Washington : National
Library of Medicine, 1960 —

มีกำหนดออกเป็นรายเดือน ตั้งแต่ ค.ศ. 1960 จนถึงปัจจุบัน
Index Medicus ชุดใหม่เป็นกรณีวารสารทางการแพทย์
ได้แกหนังสือ รายงานทางการแพทย์และบทความในวารสารการแพทย์
มากกว่า 5,500 ชื่อเรื่อง ตั้งแต่ฉบับเดือนสิงหาคม ค.ศ. 1964
เป็นต้นมา กรณีนี้จัดทำโดยใช้ระบบ Medical Literature Ana-
lysis and Retrieval System หรือเรียกย่อ ๆ ว่า MEDLARS
ซึ่งระบบนี้ช่วยแก้ปัญหาในเรื่องค่าใช้จ่ายสูง และการเสียเวลาในการพิมพ์
เมื่อใช้วิธีการจัดทำแบบเก่า ช่วงระยะเวลาระหว่างการจัดทำกรณี
การพิมพ์จนกว่าจะเสร็จกินเวลาถึง 22 วัน เมื่อใช้ระบบ MEDLARS
สามารถบ่นระยะเวลาจากเดิมได้มาก คือสามารถทำให้เสร็จได้ภายใน 5
วันเท่านั้น คาดว่าตั้งแต่ปี 1969 MEDLARS จะทำกรณีบทความ
ถึง 250,000 เรื่อง และกรณีหนังสือ รายงานอื่น ๆ อีก

13,000 เรื่อง ต่อปีหนึ่ง ๆ สำหรับรายชื่อที่นำมาจากบรรณานุกรมที่อยู่ในหอสมุดการแพทย์แห่งชาติ สามารถจะไล่ไล่โดยลำดับวิธีการขึ้นเรื่อยๆ ตลอดทั้งในสหรัฐอเมริกา และทั่วโลก⁵² นับว่าระบบที่จัดทำโดยสถาบัน ลอนดอนเดอรัลี่ จะสามารถช่วยในการบริการด้านบรรณานุกรมและบรรณานุกรมโง่สะกดการวางเร็วขึ้น และทำให้รายการนี้ประชิดโอกาส

ในสหราชอาณาจักร สมาคมห้องสมุด โดยจัดพิมพ์บรรณานุกรมคือ The British Humanities Index ถึงวันที่ 1968 เป็นฉบับที่ 1 บรรณานุกรม Subject Index to Periodicals ซึ่งพิมพ์ครั้งแรก ปี 1915⁵³ British Humanities Index เป็นบรรณานุกรมสารทางวิชามนุษยศาสตร์ ประมาณเดือน 400 ปีต่อเรื่อง จัดพิมพ์เป็นราย 3 เดือน มีฉบับรวมรายปี

บรรณานุกรมหนึ่งตัวที่จัดทำโดยสมาคมห้องสมุด คือ The British Technology Index 1962— เป็นบรรณานุกรมสารทางเทคโนโลยี ประมาณ 400 ปีต่อเรื่อง ซึ่งเก็บรวมเรื่องทางอุตสาหกรรม เทคโนโลยี และเรื่องวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี กล่าวถึงปีละ 11 ฉบับ มีฉบับรวมรายปีในเดือนธันวาคม⁵⁴

British Education Index 1954— จัดทำโดยสมาคมห้องสมุดเช่นกัน โดยนำทรัพยากรที่จากบทความวารสารทางการศึกษาที่พิมพ์ในสหราชอาณาจักร 60 ปีต่อเรื่อง พิมพ์ละ 3 ครั้ง มีฉบับรวมรายปี และเคยพิมพ์ฉบับรวม 5 ปี มา 2 ครั้ง คือ เฉพาะช่วง สิงหาคม 1954 ถึง พฤศจิกายน 1958 และ ธันวาคม 1958--

⁵² Astbury, op. cit., pp. 118-20.

⁵³ "Preface," British Humanities Index 1968; edited by Betty H. King, Joyce Astbury-Williams, and Jean Mahy (London: The Library Association, 1969)

⁵⁴ Astbury, op. cit., p. 224.

มิถุนายน 1963

สำหรับบรรณานุกรมหนังสือพิมพ์ที่มีการทำกรรณีย์เฉพาะฉบับ เช่น ในอังกฤษจัดทำ Palmer's Index to the London Times 1790-1960, และ Official Index to the Times 1906— ทั้ง 2 นี้ เป็นกรรณีย์ของหนังสือพิมพ์ Times

ในสหรัฐอเมริกามีกรรณีย์หนังสือพิมพ์ที่สำคัญ คือ

New York Times Index 1913—. New York: Times,
1913--

เป็นกรรณีย์เรื่องของหนังสือพิมพ์ News York Times ที่ทำอย่างละเอียด ระบุถึง วันที่ หน้า และ คอลัมน์ มีเนื้อเรื่องย่อ ๆ ของบทความ (synopses) มีประโยชน์ทำให้ไม่ต้องกลับไปอ่านบทความในฉบับอื่น มีการจัดพิมพ์เดือนละ 2 ครั้ง และมีฉบับรวมรายปี

Christian Science Monitor 1960—. Boston, 1960—

เป็นกรรณีย์เรื่องของหนังสือพิมพ์ Christian Science Monitor ทั้งฉบับที่พิมพ์ในสหรัฐอเมริกาฉบับประจำวันออกตะวันตก และตะวันตกกลาง มีกำหนดออกเป็นรายเดือน มีฉบับรวมครึ่งปี และ 1 ปี

เรื่องย่อหรือสาระสังเขป

(Abstracts)

ความหมายของเรื่องย่อ หรือ Abstracts ตามที่ปรากฏในรายงานการประชุมของ International Conference on Science Abstracting ซึ่งจัดขึ้นโดยองค์การยูเนสโก ณ กรุงปารีส ระหว่างวันที่ 20 - 25 มิถุนายน ค.ศ. 1959 ได้ให้ความจำกัดความไว้ว่า "abstract" คือ เนื้อเรื่องย่อ ๆ ของสิ่งพิมพ์หรือบทความซึ่งให้รายละเอียดทางบรรณานุกรมอย่างพอเพียงที่จะให้สามารถติดตามหาสิ่งพิมพ์หรือบทความนั้น ๆ ได้⁵⁵ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ประเภทบรรยาย หรือ บอกเล่า (descriptive or indicative) และประเภทให้ความรู้ (informative) เรื่องย่อประเภทบรรยาย มีลักษณะที่เป็นการแนะนำผู้อ่านให้ทราบถึงบทความที่มีอยู่ และเขียนเป็นทำนองให้เรื่องราวความรู้สำหรับผู้อ่าน จะตัดสินใจเองว่าต้องการอ่านบทความจากฉบับนั้นหรือไม่ เรื่องย่อประเภทให้ความรู้ เขียนสั้น ๆ แคบก็ปรายบทความนั้นอย่างสมบูรณ์ เขียนถึงจุดเด่น ๆ ของเนื้อเรื่องและเป็นการย่อเรื่องใหญ่ผู้อ่านทราบ สำหรับผู้มีอาชีพต่าง ๆ โดยเฉพาะ⁵⁶

ประโยชน์ของเรื่องย่อมีหลายประการด้วยกัน ซึ่งสรุปได้ดังนี้ คือ มีวรรณกรรมทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีพิมพ์ในภาษากวาง ๆ มากกว่า 50 ภาษา ผู้ใช้สิ่งพิมพ์ทางวิชาการเท่านั้นสามารถอ่านได้เพียง 2 - 3 ภาษาเท่านั้น ฉะนั้นเรื่องย่อที่เขียนเป็นภาษาเดียวจึงสามารถช่วยให้อ่านได้คัดเลือกเอกสารไปแปลได้ และ

⁵⁵Wilfred Ashworth (ed.), Handbook of Special Librarianship and Information Work (3^d ed.; London: ASLIB, 1967), p. 476.

⁵⁶Allen Kent, Specialized Information Centers (Washington, D.C. : Spartan Books, c1965), p. 90.

บรรณกรรมทางวิชาการมีมากมายเกินกว่าที่แต่ละบุคคลจะหาอ่านได้ ประมาณว่ามีวารสารทางวิชาการถึง 35,000 ชื่อเรื่อง และมีการพิมพ์บทความในปีใด ๆ เป็นจำนวนมากโดยเฉพาะสาขาวิชา เคมี ชีววิทยา และการแพทย์ เรื่องย่อจะเป็นแนวทางอำนวยความสะดวกในการคัดเลือกบทความที่จะอ่าน และช่วยประหยัดเวลาในการอ่านไม่ต้องไปอ่านเนื้อเรื่องเต็ม ๆ อีก นอกจากนั้นแล้วยังสามารถอ่านเรื่องใดสักข้อหนึ่งโดยตลอดทีเดียว และสามารถใช้เรื่องย่อเพื่อพิจารณาในการคัดเลือกวรรณกรรมที่จะอ่านหรือที่จะแปลได้เป็นอย่างดีและถูกต้องอีกด้วย⁵⁷

สำหรับ Abstract ที่จัดพิมพ์เล่มแรก คือ Pharmaceutisches Centralblatt เริ่มจัดพิมพ์ใน ค.ศ. 1830 และยังคงพิมพ์อยู่จนถึงปัจจุบัน โดยเปลี่ยนชื่อเป็น Chemisches Zentralblatt⁵⁸ จัดพิมพ์ในกรุงเบอร์ลิน โดย Verlag Chemie มีกำหนดออกสัปดาห์ละ 2 ครั้ง ลักษณะของเรื่องย่อเขียนค่อนข้างยาว

เรื่องย่อที่จัดทำต่อมา คือ British Chemical Abstracts เริ่มจัดพิมพ์เมื่อ ค.ศ. 1871 โดย Chemical Society มีกำหนดออกเป็นราย 3 เดือน และยังคงพิมพ์อยู่ถึงปัจจุบัน เรื่องย่อที่มีการจัดทำในตอนแรก ๆ จะเห็นได้ว่าส่วนใหญ่เป็นเรื่องย่อทางสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ ดังจะเห็นได้จากชื่อเรื่องซึ่งเรียงตามลำดับที่จัดทำดังต่อไปนี้ คือ

⁵⁷ Charles L. Bernier, "Abstracts and Abstracting," Encyclopedia of Library and Information Science; ed. Allen Kent Harold Lancour. I (c 1968), 16-7.

⁵⁸ Winifred Ver Nooy, "Abstracts," Encyclopaedia Britannica, I (c 1964), 52.

The Zoological Record. London: Zoological Society
of London, 1865— . Annual.

เป็นเรื่องย่อวรรณกรรมในวิทยาศาสตร์วิทยา ที่จัดทำอย่างละเอียด
มาก

Chemical Abstracts: A Key to the World's Chemical
Literature. Easton, Pa. : American
Chemical Society, 1907 — .

เป็นวารสารที่พิมพ์เรื่องย่อที่มีชื่อเสียงมากที่สุด จัดพิมพ์โดย
Review of American Chemical Research ซึ่งพิมพ์อยู่
ระหว่างปี 1895 - 1906 Chemical Abstracts พิมพ์
ตั้งแต่ปี 1907 เป็นต้นมา มีเรื่องย่อบทความจากวารสารทาง
วิทยาศาสตร์ เทคนิค มากกว่า 10,000 ชื่อเรื่อง ตลอดจน
รายงานต่าง ๆ จากภาษากลาง ๆ มากกว่า 50 ภาษา รวมทั้ง
เรื่องเกี่ยวกับเคมีที่พิมพ์ในหนังสือ และสิ่งพิมพ์รัฐบาลด้วย เรื่อง
ย่อเขียนเป็นภาษาอังกฤษ สำหรับบทความที่เป็นเรื่องใหม่ ๆ เขียน
เป็นประเภทให้ความรู้ (informative) และบทความที่มีเรื่อง
เกี่ยวกับข้อเท็จจริง (fact) และ ประวัติความเป็นมา
(historical) เขียนเป็นประเภทบอกเล่า (indicative)
ในปีหนึ่ง ๆ Chemical Abstracts พิมพ์เรื่องย่อถึง
200,000 เรื่อง เรื่องย่อนี้มีขอบเขตรอบคลุมทุกสาขาวิชาของ
เคมี และ chemical technology มีกำหนดออกเป็นราย
บักษ์ แต่ละฉบับมีกรรมสิทธิ์ให้ตาม และมีฉบับรวม 50 ปี ตั้งแต่
1907 - 1956 และครบถ้วนรวม 5 ปี ตั้งแต่ 1957 - 1961
นอกจากนี้ยังมีกรรมสิทธิ์พิมพ์ทุกครึ่งปีอีกด้วย กรรมสิทธิ์นี้สามารถที่จะ

ช่วยให้นักค้นคว้าวิจัยให้ติดตามเรื่องย่อที่ผู้เขียนบทความและ
หัวข้อวิชา และเลขหมายสหวิทยากร โดยทั่ว ๆ ไปแล้วระยะเวลา
ถึงนักบทความนั้นพิมพ์ออกมา จนถึงระยะเวลาที่หาเรื่องย่อที่พิมพ์ลง
ใน Chemical Abstracts จะกินเวลาประมาณ 3 เดือน⁵⁹

เพื่อที่จะให้ผู้อ่านได้ทราบบทความต่าง ๆ ที่พิมพ์ออกมาในทันสมัย American
Chemical Society จึงได้จัดทำ Chemical Titles ขึ้นเมื่อ 1961
เป็นต้นมา โดยใช้ระบบ Keyword-in Context Indexing Method (KWIC)
จัดทำรายย่อบทความที่พิมพ์ในวารสารประมาณ 650 ชื่อเรื่อง โดยสำนักพิมพ์ต่าง ๆ
ให้ความร่วมมือในการส่งบทความที่จะตีพิมพ์ในวารสารไปยัง Research Division
ของ American Chemical Society's Chemical Abstract Service
(CAS) แล้ว CAS ก็จัดทำ ร้อยแต่ง ย่อบทความ และรายละเอียดทาง
บรรณานุกรมอื่น ๆ ลงบน punched card แล้วใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในการ
จัดทำ และจัดทำเป็นบรรณานุกรมพิมพ์เป็น Chemical Titles ต่อไปเสร็จ
ภายใน 2 สัปดาห์ หลังจากที่ CAS ได้รับวารสาร ทำให้อ่านได้ทราบย่อบทความ
ที่จะพิมพ์ในวารสารก่อนที่จะได้เห็นเนื้อหาของบทความในวารสาร⁶⁰

Biological Abstracts : a Comprehensive Abstracting and
Indexing Journal of the World's Literature in
Theoretical and Applied Biology, Exclusive of
Clinical Medicine... Phila.: University of
Pennsylvania, 1926--

เป็นเรื่องขอรอดกรรมคานส์วิทยาที่พิมพ์ทั่วโลก

⁵⁹Astbury, op. cit., p. 228.

⁶⁰Ibid., p. 219.

จากวารสารมากกว่า 5,000 ชื่อเรื่องตีพิมพ์ในประเทศต่าง ๆ 90 ประเทศ มีการจัดทำตั้งแต่ปี ค.ศ. 1926 เป็นต้นมา และตั้งแต่ปี 1964 กำหนดออกเป็นรายนักษัตร มีฉบับรวมรายปี Biological Abstracts นี้ให้ชื่อเรื่องเป็นภาษาไทยเดิมโดยมีภาษาอังกฤษแปลกำกับไว้ เรื่องย่อเขียนเป็นภาษาอังกฤษพร้อมทั้งกำกับชื่อผู้เขียนไว้ด้วย แต่ละฉบับมีการจัดเรียงเรื่องย่อเป็นภาค และมีภาคย่อย เช่น ภาคหัวข้อวิชา ภาคผู้แต่ง โดยเฉพาะภาคหัวข้อวิชาที่ชื่อว่า B.A.S.I.C. ซึ่งย่อมาจาก Biological Abstracts Subject in Context จัดทำโดยวิธีการอันทันสมัยโดยอาศัยเครื่องคอมพิวเตอร์

Excerpta Medica: the International Medical Abstracting Service. Amsterdam: Excerpta Medica, 1947--

เป็นบริการเรื่องย่อที่สำคัญคือมีเรื่องย่อบทความจากวารสารการแพทย์จากทุกประเทศ ให้ชื่อบทความแปลเป็นภาษาอังกฤษ และบางบทความให้ชื่อเรื่องเป็นภาษาไทยเดิม การจัดพิมพ์แบ่งออกเป็นภาคต่าง ๆ ถึง 23 ภาค ตามสาขาวิชาต่าง ๆ ของการแพทย์ และแต่ละภาคมีการจัดพิมพ์เป็นรายเดือน พร้อมทั้งมีบรรณานุกรมและบรรณานุกรมเรื่องเป็นรายปี

Psychological Abstracts. Lancaster, Pa. : American Psychological Association, 1927—

เป็นเรื่องย่อในวารสารจิตวิทยา จัดพิมพ์เป็นรายเดือน

Nutrition Abstracts and Reviews. Aberdeen: University Press, 1931—

เรื่องย่อในวิชาโภชนาการ มีกำหนดออกเป็นราย 3 เดือน

Nuclear Science Abstracts. Washington: U.S. Atomic Energy Commission, 1948—

เป็นเรื่องย่อหนังสือ บทความ ในสาขาวิชานิวเคลียร์
เรื่องย่อเขียนเป็นภาษาอังกฤษ มีกำหนดออกเดือนละ 2 ครั้ง

ในราว ๆ ปี ค.ศ. 1950 ได้มีการเริ่มจัดทำเรื่องย่อในสาขาวิชาสังคม-
ศาสตร์ขึ้น โดยองค์การยูเนสโก ได้จัดพิมพ์ International Social Science
Bulletin ขึ้นใน ค.ศ. 1949 นอกจากนั้นได้มีการจัดพิมพ์เรื่องย่ออื่น ๆ
ดังนี้คือ

International Political Science Abstracts. London: Blackwell, 1952—

เป็นเรื่องย่อที่จัดทำโดยความร่วมมือของ Inter-
national Political Science Association ที่มี
International Committee for Social Science
Documentation และได้รับการสนับสนุนจากองค์การยูเนสโก

เรื่องย่อเขียนเป็นภาษาอังกฤษ หรือ ฝรั่งเศส โดยคัดเลือกจากวารสารที่พิมพ์ในประเทศต่าง ๆ ตั้งแต่ ค.ศ. 1964 เป็นต้นมา พิมพ์ออกเป็นรายคาบ 3 เดือน

Sociological Abstracts. New York: Sociological Abstracts, Inc., 1952—

เรื่องย่อจากบทความในวารสารทางสาขาวิชาสังคมวิทยาที่พิมพ์เป็นภาษาต่าง ๆ มีกำหนดออกในเดือน กุมภาพันธ์ เมษายน พฤษภาคม กรกฎาคม สิงหาคม ตุลาคม และธันวาคม ปีหนึ่งพิมพ์ 8 ฉบับ ฉบับสุดท้ายเป็นฉบับรวมของปี

Economic Abstracts. Hague : Nijhoff, 1953—

เป็นเรื่องย่อหนังสือ บทความในวารสารเป็นภาษาอังกฤษ อังกฤษ ฝรั่งเศส และเยอรมัน มีกำหนดออกเป็นรายปีที่

Journal of Economic Abstracts. Cambridge: Harvard University, 1963—

เรื่องย่อจากวารสารทางเศรษฐศาสตร์ที่คัดเลือกแล้วประมาณ 35 ชื่อเรื่อง เรื่องย่อเขียนค่อนข้างยาว จัดพิมพ์เป็นรายคาบ 3 เดือน

Southern Asia Social Science Bibliography (with Annotations and Abstracts), Calcutta: Research Centre-on the Social Implications of Industrialization in Southern Asia, 1960—

เป็นทั้งบรรณานุกรม และมีเรื่องย่อของหนังสือ จุลสาร บทความ ในวารสารที่พิมพ์เป็นภาษาอังกฤษในทวีปเอเชียตอนใต้ ไคกัน อินเดีย ปากีสถาน สิงคโปร์ พม่า อินโดนีเซีย และเวียดนาม สำหรับ เวียดนามรวมเรื่องย่อหนังสือ บทความ ที่พิมพ์เป็นภาษาฝรั่งเศส ด้วย⁶¹

ในสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ มีบริการเรื่องย่อที่สำคัญและให้ประโยชน์ มากคือ Library Science Abstracts จัดพิมพ์โดย สมาคมห้องสมุด อังกฤษ ตั้งแต่ปี 1950 เป็นต้นมา มีกำหนดออกเป็นราย 3 เดือน เป็นเรื่องย่อ ของวารสารประมาณ 200 ชื่อเรื่อง รวมทั้งหนังสือ จุลสาร รายงาน กล้วย มี ครอบคลุมกว้างขวางทั่วโลก ตั้งแต่ปี 1969 ได้เปลี่ยนชื่อเป็น Library & Information Science Abstracts มีกำหนดออกเป็นราย 2 เดือน

เรื่องย่อส่วนใหญ่ที่จัดทำกันทั้งที่โลกกล่าวมาแล้วข้างต้น มักเขียนเป็นภาษาอังกฤษ และจะขออ่านด้วยบทความได้จากห้องสมุดทางวิทยาศาสตร์ที่ใหญ่ ๆ หรือ ขอบริการรายเอกสาร และไมโครฟิล์มได้จากห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน หรือตาม ห้องสมุดใหญ่ ๆ นอกจากนั้นยังอาจขอยืมได้จากหน่วยงานรัฐบาล สมาคมวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยต่าง ๆ อีกด้วย⁶²

อย่างไรก็ดีในกลางคริสต์วรรษที่ 20 นี้ ทั้งนักวิชาการและบรรณารักษ์ต่างรู้ สักว่า มีบริการทำเรื่องย่อที่มีความเหลื่อมล้ำหรือซ้ำ (overlap) กันมาก

⁶¹Winchell, op. cit., p. 345.

⁶²Ver Nooy, op. cit., p. 53.

สหมิตร

(Union catalog)

ความหมายของสหมิตร ได้มีผู้เขียนไว้อย่าง ๓ กับ ว็อลเทร์ บอฮิวส์ (Walter Bauhuis) มีผู้เขียนรายชื่อในเรื่องสหมิตรของเยอรมันกล่าวว่า "สหมิตร" หมายถึงรายการมิตรของหนังสือสิ่งพิมพ์ของห้องสมุดตั้งแต่ ๑ หรือตั้งแต่สิบเล่มจากห้องสมุดมากกว่า ๑ แห่ง แล้วนำมารวมเป็นอักษรเดียวกัน⁶³ ไนร์ท โอลอฟฟ์ (Heinrich Roloff) ไม่เห็นด้วยกับความหมายของ Walter Bauhuis เขาเสนอความหมายของสหมิตรไว้ว่า "สหมิตร" คือ ทะเบียนที่รวบรวมไว้สำหรับใช้ จึงจะว่าเป็นเรื่องของหนังสือถึงสิบหนังสือหรือตั้งแต่สิบเล่มจากห้องสมุดมากกว่า ๑ แห่งขึ้นไป สามารถนำมาใช้รายการมิตรเดียวกัน⁶⁴ ตามความหมายนี้เห็นว่าถูกต้องและชาวโลกน่าจะนำมาใช้เหมือนกัน ๓ ไม่ผิดใช้ระหว่างชาติได้⁶⁵

ความหมายของสหมิตรที่ปรากฏในวรรณกรรมของทวีปอเมริกาและอเมริกันที่ เลอรอย ซี เฮอร์ริท (Leroy C. Herriot) สรุปไว้ คือ สหมิตรหมายถึง รายการของรายการวัสดุสิ่งพิมพ์ของห้องสมุด ๒ แห่ง หรือมากกว่านี้ ซึ่งโดยปกติจะไม่มีการ

⁶³ Walter Bauhuis, "Zentralkataloge Grundsätze und Aufbauvorschlüge," Zentralblatt für Bibliothekswesen (67), 1953, p. 81; quoted in L. Brunnel, Union Catalogues: Their Problems and Organisation. UNESCO Bibliographical Handbooks, 6 (Paris: UNESCO, 1956), p. 28.

⁶⁴ H. Roloff, "zur Theorie des Zentralkatalogs," Bibliothek-Bibliothekar-Bibliothekswissenschaft, Festschrift Joris Verthuis zum 60. Geburtstag dargebracht (Leipzig, 1954), pp. 252-73, quoted in Brunnel, loc.cit.

⁶⁵ Ibid.

จัดตั้งเป็นระบบ มีลักษณะของใบยืมที่ ประกอบเข้าด้วยกันไว้ประจำตึกใด⁶⁶ บุค ลาร์เซน (Krud Larsen) ได้ให้ความหมายไว้ว่า สมบัติที่ คือ รายการของหนังสือพิมพ์สิ่งพิมพ์ ดั้งเดิม หรือ เป็นบางส่วนของของชุด 2 แห่ง หรือมากกว่านั้น เข้ามาจับเริ่มแรก แล้วกัน⁶⁷ เป็นหน้าที่ของค้ำให้ทราบถึงแหล่งของหนังสือสิ่งพิมพ์ที่อยู่ในโลกเป็นอันเรียบร้อย ความสะดวกในการใช้หนังสือสิ่งพิมพ์นั้น ๆ เป็นเครื่องมือช่วยในการค้นคว้าระหว่างของชุด พยายามให้เป็นศูนย์กลางการค้นคว้าทางบรรณานุกรมและใบยืมการค้นคว้าบรรณานุกรม⁶⁸

ประเภทของสมบัติกลางแบ่งได้ตามสถานภูมิศาสตร์ของแหล่งสมุดที่รวมไว้ในโครงการ ได้แก่ เป็นระดับท้องถิ่น (Local) เขต (regional) ระดับชาติ (national) หรืออาจเป็นระดับระหว่างชาติก็ได้ (international)⁶⁹

ตามประวัติของการจัดทำสมบัติ เริ่มขึ้นในประเทศเยอรมนีใน ค.ศ. 1895 มีการจัดทำสมบัติที่ Prussian State Library มีห้องสมุดภาคจังหวัดอื่นใน ปรุสเซียจำนวน 10 แห่ง เข้าร่วมในโครงการ โครงการรวมบัตรรายการของห้องสมุดต่าง ๆ ดำเนินสมบูรณ์ในปี 1922 และมีการจัดทำภาคเพิ่มเติมจนถึงปี 1930 มีชื่อเรียกว่า

⁶⁶ LeRoy C. Merritt, "The Administrative, Fiscal and Quantitative Aspects of the Regional Union Catalogs," Union Catalogs in the United States; ed. Robert S. Downs (Chicago: ALA, 1942), p. 5; quoted in ibid., p. 29.

⁶⁷ Krud Larsen, National Bibliographical Services: Their Creation and Operation. UNESCO Bibliographical Handbook, 1 (Paris: UNESCO, 1953), p. 56.

⁶⁸ Silvere Villetain, "Technique of Union Catalogues: A Practical Guide," UNESCO Bulletin for Libraries, 23 (January-February, 1956), p. 2.

⁶⁹ Brummel, Loc. cit.

Berliner Witelaruche สมบัติที่โอนมาเป็นรูปเล่มารังมรดกในปี 1951 สำหรับ
ในปี 1959 รวมสิ่งพิมพ์ 14 เล่ม และได้มีชื่อว่า Deutsche Gesamtkatalog
เมื่อเกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 ทำให้งานพิมพ์ที่สูญหายไป สมบัติที่ถูกส่งจากรวมสิ่ง
หนังสือที่สูญไป ของสมุดหอสมุดในจำนวนหลาย ๆ เล่มด้วย⁷⁰

ในประเทศอังกฤษได้มีการร่วมมือระหว่างหอสมุดตั้งแต่ National Central
Library ได้ตั้งขึ้นในปี 1916 ได้มีหลายเล่มแล้วจาก Carnegie United
Lingdon Trustees เพื่อจัดให้เป็นแหล่งสมุดที่ให้บริการยืมแก่ของสมุดอื่น ๆ ใน
ระหว่างของสมุดมหาวิทยาลัยที่มีการร่วมมือกันระหว่างปี 1925 - 31 โดยมี Birring-
ham University เป็นศูนย์กลาง และได้เข้าร่วมกับ National Central
Library ในปี 1931 นอกจากนี้ยังได้มีการร่วมมือกันระหว่างของสมุดเฉพาะเขต
ของสหราชอาณาจักรและของกลางยุโรปด้วย โดยส่งสำเนา ๆ ไปให้ National
Central Library ด้วย ทำให้มีการทำงานที่เรียบร้อย หนังสือใน
ตอนก่อน 28 แห่ง ได้จัดทำ London Union Catalogue นอกจากนี้ยังมี
การจัดทำ Outlier Union Catalogue สำหรับสกอตแลนด์ ที่มีบริการของ
ตนเอง เมื่อรวมสมุดทั้งหมด National Union Catalogue, London Union
Catalogue, Outlier Union Catalogue แล้วจะมีจำนวนหนังสือถึง 4 ล้าน
๕๐๐,๐๐๐⁷¹

ประเทศเนเธอร์แลนด์ มีโครงการสำหรับการจัดทำสมุดตั้งแต่ ค.ศ. 1910
แต่ได้เริ่มจัดทำสมุดในปี 1921 ที่ Royal Library สมบัตินี้เป็นที่รู้จักกันในนาม
ว่า Central Catalogue (C.C) มีของสมุดในโครงการถึง 5๐ แห่ง และ Royal
Library ยังเป็นศูนย์กลางการให้ยืมสำหรับต่างประเทศด้วย นอกจากสมุดของ

⁷⁰Ibid., p. 16.

⁷¹Ibid., pp. 19-20.

Royal Library และยังมีสมุดที่ University of Technology ในกรุง
ลอนดอน (London) ซึ่งมีชื่อเรียกว่า Central Technical Catalogue (CTC)
เริ่มในปี ๑๙๒๐ มีจุดประสงค์ที่จะรวบรวมรายการของงานทางด้านเทคนิคที่อยู่ในห้องสมุด
ต่าง ๆ มีห้องสมุดเข้าร่วมในโครงการ 65 แห่ง⁷²

ประเทศอิตาลีและประเทศฝรั่งเศสจัดทำสมุดที่ National Library ในกรุง
โรมัน ในปี ๑๙๒6 นอกจากนี้ยังมีโครงการของระบอบแห่งชาติในสาธารณรัฐ
เชโกสโลวาเกีย กรีซ อิตาลี การจัดทำสมุดในบริติชและเบลเยียมใน ประเทศเยอรมัน
และสวีเดนมีโครงการ เป็นจำนวนมาก⁷³

ส่วนในสหรัฐอเมริกาได้มีการริเริ่มจัดทำสมุดในปี ค.ศ. ๑๙๐๗ โดย
แฮร์เบิร์ต พัตนัม (Herbert Putnam) ซึ่งเมื่อมาราชการที่ห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน
ได้ริเริ่มโครงการนอกเพื่อสมุดรายการของห้องสมุดวิชิอาและอเมริกันกับห้องสมุดอเมริกัน
อื่น ๆ โดย New York Public Library, Boston, Public Library,
Harvard College Library และ John Crerar Library ใน Chicago
จำนวนห้องสมุดในโครงการได้เพิ่มขึ้นตามระยะเวลา และหลังจากที่ 25 ปี จำนวน
สมุดได้เพิ่มถึง 2 ล้านเล่ม แต่ก็ยังมีขนาดเล็ก ไม่สอดคล้องกับที่จะให้บริการแก่
ห้องสมุดและนักวิชาการอื่น ๆ ในสหรัฐอเมริกา และมีขนาดของห้องสมุดอเมริกัน และนาย
จอห์น ดี. ร็อกกี้เฟลเลอร์ จูเนียร์ (John D. Rockefeller, Jr.) จึงได้ร่วมกับบริวาร
เงินจำนวน ๑,๒๕๐,๐๐๐ ในห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน เพื่อขยายงานทางด้านสมุดใน
ราวเร็วที่สุดที่จะทำได้ ห้องสมุดรัฐสภาได้เปิดกิจการนี้ระหว่างปี ๑๙๒7-๒๘ ในการ
รายงานงานสมุดโดยจัดทำสมุดของสิ่งพิเศษ (special collection) ที่เปิด
ในห้องสมุดอเมริกันและเบลเยียม ในระยะเวลา 5 ปี ถึงกล่าว สามารถรวบรวมสมุดเพิ่ม
เต็มโลกกว่า 6,๓๐๐,๐๐๐ เล่ม และได้มีการจัดตั้งแผนกสมุด (Union Catalog Division)

⁷²Ibid., pp. 20-21.
⁷³Ibid., p. 22.

ซึ่งในคลังสมุดกรุงเทพฯ ในระหว่างปี 1932-1963 ได้พิมพ์รายชื่อ 25,000 สามารถเขียนพิมพ์บัตรได้อีก 5,300,000 บัตร⁷⁴

ในปี 1942 สมาคม Association of Research Libraries ได้ตาม
 กุ๊ปที่ได้ในการจัดพิมพ์บัตรรายการเป็นรูปเล่มขึ้น ชื่อว่า A Catalog of Books
 Represented by Library of Congress Printed Cards กุ๊ปนี้พิมพ์เป็น
 จำนวน 167 เล่ม ชุดที่ 2 จำนวน 42 เล่ม ชุดที่ 3 24 เล่ม ต่อมาจนถึง
 บัตรรายการที่มีอยู่ในคลังสมุดสภาอเมริกันตั้งแต่ สิงหาคม 1878 ถึงปี 1952 ต่อมา
 ในปี 1956 รายการบัตรนี้ได้เปลี่ยนชื่อเรื่องใหม่เป็น National Union Catalog⁷⁵
 ของฉบับที่ออกมีอีก 3 ชุด ในปี 1956, 1965 และ 1968 จำนวน 28 เล่ม 54 เล่ม
 และ 72 เล่ม ตามลำดับ มีขอบเขตของบัตรรายการถึงปี 1955 - 1967 และยังมีของชุด
 ที่เรียกว่าใบเฝ้าระวังหลายร้อยแห่ง

นอกจากนี้ยังมีกรมแห่งชาติแล้วยังมีโครงการระหว่างสถาบันและระหว่างองค์การ
 แห่งสหรัฐอเมริกา โดย Bibliographical Center for Research, Rocky
 Mountain Region ก่อตั้งในปี 1935 ที่เมืองเดนเวอร์ รัฐโคโลราโด โดยได้
 ทุนเงินอุดหนุนจาก Carnegie Corporation มีจุดประสงค์ที่จะเป็นศูนย์กลาง
 บรรณานุกรม ในงานการค้นคว้าวิจัยและการสำรวจ จัดทำสมุดบัตร ในวิธีการที่
 ระดมของสมุดสมาชิกในเขต สืบค้นประสานงานของสถาบันวิจัยของสมุดสภา
 อเมริกัน⁷⁶

⁷⁴Ibid., p. 23.

⁷⁵U.S. Library of Congress, *op. cit.*, p. iii.

⁷⁶Phoebe M. Hayes, "Bibliographical Center for Research, Rocky Mountain Region, Inc.," *Encyclopedia of Library and Information Science*, ed. Allen Kent, and Harold Lancour. II (1969), 291-3.

Union Library Catalog of the Philadelphia Metropolitan Area
 จัดตั้งในปี 1936 และในปี 1940 เปลี่ยนชื่อเป็น Philadelphia Bibliographical
 Center ตั้งอยู่ที่ University of Pennsylvania ศูนย์ประจำเมืองอื่น ๆ คือ
 Cleveland Regional Union Catalog จัดตั้งในปี 1936 ที่ Western
 Reserve University มีห้องสมุดในโครงการ 45 แห่ง และ Pacific
 Northwest Bibliographic Center ตั้งที่เมือง Seattle ในปี 1940
 ได้รับเงินอุดหนุนจาก Carnegie Corporation มีสำนักงานตั้งขึ้นใน
 เมืองมุกดาหาร ๓ แห่ง ส่วนที่ตั้งเป็นศูนย์กลาง การบริการต่างเมืองมีมากกว่า 160
 แห่ง⁷⁷

ประเทศฝรั่งเศสซึ่งมีความร่วมมือในการดำเนินการในภาคนี้ แม้จะมีหลายครั้ง ๆ
 ที่รวบรวมมากกว่าคือ Catalogue Collectif des Bibliothèques Universitaires
 ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยเมืองมอนเปลีเยร์ (University of Montpellier) ในมหา-
 วิทยาลัยปารีส มีการจัดทำฉบับในปี 1936 แต่ฉบับใหม่ได้เกิดขึ้น ฉบับนี้จัดทำขึ้น
 แห่งที่สองของฝรั่งเศสคือ Catalogue Collectif des Acquisitions Étrangères
 จัดทำโดยกระทรวงศึกษาธิการของฝรั่งเศส ในปี 1952 มีรวมเอกสารมากถึงชื่อ ภาษา
 ต่างประเทศที่ห้องสมุดต่าง ๆ ได้รับตั้งแต่ มกราคม ค.ศ. 1952⁷⁸

⁷⁷ Brummel, *op. cit.*, pp. 24-5.

⁷⁸ *Ibid.*, p. 26.

รายนามวารสาร
(Union List of Serials)

เป็นรายชื่วารสารที่อยู่ในห้องสมุดต่าง ๆ ซึ่งพระบรมลัทธิราชวงศ์อังกฤษซึ่งมีวารสารที่ ๆ ใดก็มีไปอย่างเป็นประโยชน์ต่อสังคมแล้วจึงจะได้อบรมวารสารที่มีลักษณะการมีอยู่ในห้องสมุดใด ๆ ผู้ต้องการใช้วารสารฉบับที่ ๆ การขอพิมพ์เวียนสัปดาห์โดยวารสารรายเลขสารใด ๆ นั้นว่าด้วยความสะดวกในการใช้วารสารระหว่างห้องสมุด และส่งเสริมความร่วมมือระหว่างห้องสมุดเพื่อที่จะปรับปรุงในด้านการจัดทำวารสาร⁷⁹

ห้องสมุดในสหราชอาณาจักรได้ริเริ่มจัดทำรายนามวารสารในปี ค.ศ. 1942 โดยได้รับเงินอุดหนุนจากมูลนิธิร็อกเกอเลอร์ (Rockefeller Foundation) และจัดตั้ง Council of the British Union Catalogue of Periodicals ขึ้นใน ค.ศ. 1944 และในปี 1955 - 1956 ได้จัดพิมพ์รายงานฉบับที่ British Union Catalogue of Periodicals: a Record of the Periodicals of the World, From the Seventeenth Century to the Present Day, in British Libraries หรือเรียกย่อ ๆ ว่า BUCOP รายนามวารสารที่มีจำนวน 6 เล่ม และภาคเพิ่มเติมสำหรับวารสารในปี 1960 อีก 1 เล่ม ในปี 1962 BUCOP ประกอบด้วยรายชื่วารสารถึง 140,000 ชื่อเรียก ซึ่งอยู่ในห้องสมุดสหราชอาณาจักร มากกว่า 400 แห่ง⁸⁰

รายนามวารสารของอังกฤษอีกเล่มหนึ่งคือ The World List of Scientific Periodicals หรือ WLSP ซึ่งได้พิมพ์ครั้งที่ 4 ในปี 1965

⁷⁹ Astbury, op. cit., p. 213.

⁸⁰ Ibid., p. 214.

มี 3 เล่ม เป็นรายชื่อวารสารและสมาชิกรายวิชาภาษาเยอรมันและเนเธอร์แลนด์ซึ่งรวมตลอดมา ระหว่างปี ค.ศ. 1900 - 1960 ประมาณ 60,000 ชื่อเรื่อง ที่อยู่ในหนังสือมี 300 และ จำนวนรายชื่อวารสารทั้ง DUCOP และ CLAP ใน National Central Library เป็นผู้ที่ถือตัวในการจัดทำและดูแลใบงานทั้ง 2 ฉบับนี้ โดยในปี 1964 ได้เริ่มพิมพ์วารสารรวม 3 เล่ม ขึ้นชื่อว่า British Union Catalogue of Periodicals Incorporating the World List of Scientific Periodicals: New Serials Titles ซึ่งเป็นรายชื่อวารสารที่ออกในปี 1960 เป็นต้นมา⁸¹ เล่มต่อไปเป็นรายชื่อวารสารทางวิทยาศาสตร์ จัดพิมพ์ในลอนดอน ชื่อ World List of Scientific Periodicals Published in the Year 1962-1960 มีครั้งที่ 4 ในปี 1963 มี 3 เล่ม

สำหรับรายชื่อวารสารที่สำคัญและสิ่งใหญ่ของโลกโดย Union List of Serials in Libraries of the United States and Canada เป็นรายชื่อวารสารที่อยู่ในห้องสมุดสหรัฐอเมริกาและแคนาดา พิมพ์ครั้งแรกในปี 1927 ประกอบด้วย วารสาร 15,000 ชื่อเรื่อง ที่อยู่ในห้องสมุด 225 แห่ง⁸² ฉบับที่ 3 ครั้งที่ 3 ในปี 1965 มี 5 เล่ม มีวารสารถึง 156,499 ชื่อเรื่อง (ไม่รวมหนังสือพิมพ์) จากห้องสมุดในอเมริกาเหนือ 959 แห่ง⁸³ นอกจากนี้ได้มีการเพิ่มเติมรายชื่อวารสารให้ทันสมัยโดยห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันโดยจัดพิมพ์ New Serial Title ประกอบด้วยรายชื่อวารสารใหม่ ๆ ที่มีในห้องสมุดอเมริกาเหนือกว่า 600 แห่ง New Serial Titles กำเนิดออกเป็นรายเดือน มีฉบับรวมที่พิมพ์แล้วถึง เล่มระหว่าง

⁸¹ Ibid., p. 216.

⁸² Winchell, op. cit., p. 141.

⁸³ Anna Brown Titus (ed.) Union List of Serials in Libraries of the United States and Canada, (3^d ed.; New York: H.W. Wilson Co., 1965), 5v.

1960-1961-1962-1963-1964

International Association of Agricultural Librarians and Documentalists
 International Union of Scientific and Technical Librarians and Documentalists
 Catalogue of Learned Periodical Publications in South Asia (Vol.
 I: Physical and Biological Sciences 1951-1955) The Government
 of India, New Delhi, 1955

84. Serial Titles : a Union List of Serials Commencing Publication after December 31, 1959. Supplement to the Union List of Serials third edition 1961-1965 Cumulation (New York: Int. Bowker Co., and Arno Publishing, Inc., 1966), 2v.

85. Egger, "The Importance of Union Catalogs to Under-Developed Countries," UNESCO Bulletin for Libraries, XVII (October, 1959), 203.

การแปล
(Translation)

การแปลทำให้สามารถทราบได้ว่ามีผู้เขียนอะไรบางอย่างในภาษาต่างประเทศ ๑๗
 และทางภาษาศาสตร์วิภาษศาสตร์และแปลในสมัยใหม่มีความรู้เรื่องราวใหม่ๆ ๆ อยู่ในขอบ
 และขอบเขตการทบทวนวิจัยในโอกาสต่าง ๆ มากมาย เมื่อพิจารณาจากข้อเท็จจริงในทาง
 จิตวิทยาทางด้านภาษาของความรู้เหล่านี้ แต่ก็ยังมีอุปสรรคในเรื่องภาษา ทำให้ไม่เป็นที่
 ที่เกิดขึ้นในการที่จะทำให้อรรถาธิบายถึงภาษาอื่น ๆ ภาษาอังกฤษยังคงเป็นภาษาหลักในการ
 ที่เกี่ยวข้องทางด้านภาษาศาสตร์วิภาษศาสตร์และวิภาษศาสตร์ ภาษาที่เรียกว่าดี เป็นตัวหนังสือ ๑๖ ผู้
 ที่สามารถอ่านภาษาอื่นได้โดยไม่ต้องผ่านความช่วยเหลือของภาษาอื่น ๆ การศึกษาดังกล่าวมีนักจิตวิทยา
 ๗๐,๐๐๐ คน แต่เพียง ๑๘ ที่สามารถอ่านภาษาอื่นได้ ภาษาฝรั่งเศส
 และภาษาเยอรมันเป็นที่ยอมรับว่ามีความสำคัญ แต่การยอมรับของจิตวิทยาที่ใหม่เหล่านี้
 ล้วนแล้วแต่มีความสำคัญมากขึ้นในทางภาษาศาสตร์ เช่น ภาษาศาสตร์ และภาษาศาสตร์ การ
 วิจัยเกี่ยวกับภาษาที่พูดแล้วมีมากขึ้น^{๑๗} และมีการแปลสิ่งเขียนภาษาอื่น ๆ
 และเป็นเรื่องหนึ่งของความความหมายทางบรรณานุกรม

ในปัจจุบัน ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1950 เป็นต้นมา เหล่านี้คือของการแปลภาษาต่าง ๆ
 มีการใช้เครื่องจักรในการแปล หรือ Machine Translations (๑๘) ซึ่งสามารถ
 แปลได้ 1,000 - 3,000 คำ ต่อชั่วโมง และสามารถให้แปลได้ 1,000 คำต่อ
 นาที^{๑๙}

๑๖ Astbury, *op. cit.*, p. 112.

๑๗ *Ibid.*

๑๘ William D. Huff, "Indexing, Abstracting and Translation Services," *Library Trends*, X (January, 1962), [471].

ในบริเวณสหรัอเมริกา บรรดาวิชาต่าง ๆ ของคณะศึกษาศาสตร์ และ
 เภสัชศาสตร์ ได้ถูกพิจารณาถึงระดับการแปลความหมายในชื่อ และระดับของภาษา
 ของการนำผู้แปลการแปล เรียกว่า Translation Pool ในปี ค.ศ. 1949 ซึ่ง
 ก็เป็นเพียงการแก้การแก้ ที่มีการรวบรวมหนังสือรายชื่อหนังสือในชื่อ
 17 ปี ต่อมาจึงมีการจัดพิมพ์ขึ้นเป็นหนังสือเก็บจดหมายชื่อแปลไว้กว่า 55,000 เรื่อง
 Translation Pool นี้จัดตั้งขึ้นโดยไม่หวังผลตอบแทน เพื่อช่วยในความต้องการ
 ของแพทย์

ในปี ค.ศ. 1958 รัฐบาลสหรัฐอเมริกาได้ตั้งการแปลเป็นภาษาต่างประเทศ
 ขึ้น และได้จัดตั้งในเชิงสหกรณ์การแปลในต่างประเทศทางประเทศในชื่อ ชื่อภาษา
 ใดแล้ว ซึ่งกล่าวถึง สามารถแปลจดหมายภาษาอังกฤษเป็น และยุโรปและ
 50,000 หน้า ซึ่งจัดทำโดยรัฐบาลกระทรวงพาณิชย์อเมริกัน นอกจากนี้ยัง
 ได้มีการแลกเปลี่ยนสิ่งแปลระหว่างสหรัฐ กับศูนย์การแปลระหว่างประเทศในยุโรปที่ 2
 2 แห่ง คือ European Translation Center ซึ่งตั้งขึ้นเมื่อเดือน ตุลาคม ค.ศ.
 1960 ที่เมือง เจอร์นี ประเทศเบลเยียม ซึ่งจัดตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมความร่วมมือ
 วรรณกรรมอุตสาหกรรมและการวิจัยเพื่อแปลจากวรรณกรรมทางวิทยาศาสตร์และ
 ภาษารัสเซียและภาษายุโรปและทั่วโลกเป็นภาษายุโรปและอังกฤษ และให้
 ชื่อ Technical Translations ศูนย์การแปลแห่งที่ 2 คือ Transatom
 ตั้งขึ้นในกรุงบรัสเซลส์ ประเทศเบลเยียมในเดือน ธันวาคม ค.ศ. 1960 โดยความ
 พกของระหว่าง European Atomic Energy Community (Euratom), United
 Kingdom Atomic Energy Authority และ U.S. Atomic Energy Commission

89. Alberta L. Brown, "Survey of Translation Activity in the United States and Canada," *Special Libraries*, LIII (January, 1962), 34-5.

เมื่อตีพิมพ์รวมในเล่มที่ ๓ ของ *Journal of the American Library Association* ใน
 หมายเดือนปี *Transaction Bulletin* ที่ ๓ ของ *Library of Congress* ในวาร
 นิตยสารเดียวกัน เรื่อง "องคมนตรี" ⁹⁰

ศูนย์การแปลที่สำคัญของสหรัฐอเมริกา คือ *Special Libraries Association Translation Center (SLC)* ตั้งที่ *John Crerar Library* ใน
 เมืองชิคาโก ในปี ค.ศ. 1953 และ *Office of Technical Services (OTS)*
 ตั้งอยู่ที่กระทรวงพาณิชย์ กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. ศูนย์ทั้ง ๒ ทำหน้าที่เป็นคลังรวมเก็บ
 สิ่งแปลของชาติ (*National Translation Depository*) และประสานงานกับ
 แหล่งงานแปลที่อื่น คือ *SLC* เป็นคลังรวมสิ่งแปลที่จัดทำโดยการตีพิมพ์
 รวมทั้งสมาคมอุตสาหกรรม สมาคมวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ส่วน *OTS* เป็นคลัง
 รวมสิ่งแปลที่จัดทำโดยหน่วยงานรัฐบาลของรัฐ และรัฐบาลต่างประเทศโดยมีศาสตราจารย์
 อากาจิระ โทดะจากปีตั้งแต่ ๒ ค.ศ. มีบริการแลกเปลี่ยนสิ่งแปลที่ได้รับแก่กันและกัน ภายใต
 ชื่อของรหัสตั้งเรื่องย่อพิมพ์ใน *Technical Translations* เป็นรายฉบับเริ่มออก
 ตั้งแต่ปี 1959 โดย *OTS* ด้วยความร่วมมือกับ *SLC* ⁹¹

บริการแปลที่จัดทำเป็นรูปพิมพ์ได้เริ่มใน ค.ศ. 1958 ที่ *Chartotheca*
Translationum Alphabeticarum เป็นบริการที่แปลเรียงตามตัวอักษรโรมัน
 พิมพ์ที่สำนักงานหอสมุดแห่งชาติ มีทั้งรวมเล่มและสิ่งพิมพ์ที่พิมพ์เฉพาะ ๑๐,๐๐๐
 เล่ม ⁹²

⁹⁰ France B. Kaiser, "The Long Search," *Georgia Tech Alumni*,
 III (September, 1961), pp. 10-12; quoted in *ibid.*, p. 25.

⁹¹ *Ibid.*, pp. [431-2].

⁹² *Ibid.*, p. [431].

โครงการแห่งชาติ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (NL) National Lending
Library for Science and Technology (NL) และ Association
of Special Libraries and Information Bureau (ASLIB)

NL ให้เงินอุดหนุนการแปลจากวารสารอเมริกันซึ่งตีพิมพ์ ๑-16 เรื่อง
เป็นการแปลโดยตลอดทั้งฉบับ และจัดวางสิ่งแปลที่วัดค่าจากหน่วยงานซึ่งตีพิมพ์ประมาณ 200
ฉบับ เมื่อพิจารณาแล้วไปให้บริการในชั้นห้องสมุด NL ยังจัดเตรียมโครงการแปลความ
ที่เขียนโดยคนไทย จากวารสารซึ่งเป็นและหนังสือสารานุกรมอเมริกันด้วย มีจำนวนสิ่งแปล
ความทั้งหมด 50,000 บทความ และหนังสือแปล 1,500 เรื่อง นอกจากนี้
ยังมี "Translation Bulletin" เป็นวารสารรายเดือนซึ่งเป็นเรื่องแปล
ที่ตีพิมพ์จากแหล่งต่าง ๆ กับ รวมเรื่องแปลซึ่งแปลรวมตั้งแต่เรื่องเรื่องรูปของหนังสือภาษา
รัสเซีย ฝรั่งเศส เยอรมัน ภาษาอังกฤษ และต้องมีการแปลของหนังสือใหม่ ๆ ที่จัดทำด้วย ซึ่ง
ไม่เท่านั้น ยังมีไม้โครโมของหนังสือถึงเล่มจากวารสารเขียน ของสมาคมห้องสมุด
อเมริกาอเมริกัน และ John Crerar Library อีกด้วย³

สำหรับ ASLIB จัดเก็บบรรณานุกรมสิ่งแปลทางวิทยาศาสตร์ของยุโรปในเครือ
จักรภพอังกฤษ หรือ British Commonwealth Index of Scientific Translations
ซึ่งเป็นบรรณานุกรม (record) ของสิ่งแปลใหม่ทั้งหมด ซึ่งมีที่มาจากกระทรวง
ทบวงกรมของรัฐบาล และหน่วยงานวิจัยในสหราชอาณาจักร และส่วนหนึ่งในเครือจักรภพ
อย่างไรก็ตามบรรณานุกรมสิ่งแปลใหม่โดยอัตโนมัติก็ยังไม่สมบูรณ์ เพราะมีที่ตีพิมพ์
หลายแห่ง ไม่ให้พอเพียงจึงเกี่ยวกับการแปลสิ่งต่าง ๆ เพราะถ้าฉบับนั้นจะเป็นการแปล
โดยผู้เขียนก็ควรบันทึกแนวความคิดของการของนักวิทยาศาสตร์

ซึ่งมีชื่อว่า "Index Translationum" ของสำนักพิมพ์ "Scientific Information Consultants, Ltd." และสำนักพิมพ์ "Permaion Press" ซึ่งปัจจุบันได้กลายเป็นวารสารวิชาการชื่อ "Index Translationum" ใหม่อีก

ในด้านการจัดทำรายการซึ่งเป็นเรื่องรายละเอียดของเรื่องแปลใน "ประเภทต่าง ๆ" ของการผูกมัด ได้ชื่อ "Index Translationum" เป็นชุด "New Series" ตั้งแต่ ค.ศ. 1948 เป็นต้นมา ซึ่งแปลให้เข้ามาสำหรับชื่อปริมาณของงานด้านวรรณกรรม จิตวิทยา การศึกษา และวัฒนธรรมที่พิมพ์ในวารสาร หรือหนังสือ "Index Translationum New Series I" มีงานแปลจาก 26 ประเทศ⁹⁵ จำนวนประเทศเพิ่มขึ้นตามลำดับ "Index Translationum" เล่ม 18 มีรายชื่อหนังสือตีพิมพ์ในปี 1967 จาก 70 ประเทศ⁹⁶

การจัดเรียงเรียงรายชื่อเรื่องแปลเรียงตามตัวอักษรหรือประเภท ในทางปฏิบัติ และภายใต้ชื่อประเภทอื่นๆ เรียงรายชื่อตามระบบการจัดหมู่หนังสือของ ยู ดี ซี (Universal Decimal Classification) อีกหนึ่ง รายชื่อรายการทางบรรณานุกรมของยูนิโคค คือ ยูนิโคค ชื่อเรื่อง ซึ่งยูนิโคค ตำนานที่จัดทำขึ้น มีชื่อเรื่อง จำนวน รายชื่อ และภาษา บางรายการของชื่อเรื่องในอาณานิคมด้วย ตามที่มีทรัพยากรที่แตกต่าง ซึ่งเป็นการแปลเรียงตามคำศัพท์ประเภท "แยกตามหมวดวิชาที่ถนัด"

⁹⁴ *loc. cit.*

⁹⁵ UNESCO, Index Translationum. New Series I, 1948 (Paris, 1949)

⁹⁶ UNESCO, "Preface," Index Translationum 18 (1967) (Paris, 1967), p. 7.

เอกสารทางวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ จังหวัดสุพรรณบุรี

ในปัจจุบันองค์การยูเนสโก เป็นหน่วยงาน ทั่วโลกที่ช่วยในการพัฒนาและปรับปรุงงานทางด้านเทคโนโลยีของระบบบริการทางบรรณารักษะ โดยพยายามทำให้การบริการได้รับสร้างบริการของสังคมและเอกสารใหม่มีประสิทธิผลในประเภทที่ได้รับเงินจากสงเคราะห์ ๓๓ ครั้ง ที่ ๘ หรือ ๙ ของหนังสืออ้างอิง^{๙๗} ยูเนสโก ได้จัดมีธนาคารโลกเงินอุดหนุนไปในการจัดพิมพ์บรรณารักษะและเอกสาร ๓ ครั้ง ๖๕ รายการ^{๙๘} ด้วยชื่อตั้งศูนย์เอกสาร (Documentation Center) ในประเภทต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมบริการเอกสารทางด้านวิชาศาสตร์ และวิชาสาร เพราะในปัจจุบันนี้มีความก้าวหน้าทางวิชาศาสตร์ ประเภท ๒๐,๐๐๐ - ๓๐,๐๐๐ เรื่อง ซึ่งมีแนวโน้มประจำ โดยใช้หนังสือที่มาจากหนังสือถึง ๒๕ - ๓ ล้านเล่มจากปีในอดีตโดยเฉลี่ยจากการตีพิมพ์ด้านเอกสาร วิชาศาสตร์ และอุตสาหกรรม ในระดับที่ค่อนข้างรวดเร็ว หลังจากสงครามโลกครั้งที่ ๒ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีสิ่งตั้งศูนย์เพื่อเก็บรวบรวมและให้บริการเอกสารทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทางด้านวิจัย การบรรณารักษะ และอุตสาหกรรม นักวิทยาศาสตร์ นักศึกษา และบุคคลทั่วไป ได้ ได้ใช้โดยสะดวกรวดเร็ว

ตั้งแต่ ค.ศ. ๒๕๑๔ เป็นต้นมา ยูเนสโกได้มอบเงินให้ประเทศสมาชิกจัดตั้งศูนย์บริการเอกสารทางด้านวิชาศาสตร์ และวิชาสาร เพื่อส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาศาสตร์ และเทคโนโลยี และอุตสาหกรรม และได้จัดตั้งศูนย์บริการการเงินหมุน เครื่องมือปฏิบัติการ

^{๙๗}Ger Gjerdal, "UNESCO's Documentation Activities," *UN News Bulletin*, XVII (January 15, 1967), 2.

^{๙๘}J. G. Lalford, "Bibliographical Organization and Bibliographies," *Five Years' Work in Librarianship 1958-1960*; edited by P. H. Sewall (London: The Library Association, 1963), p. 330.

^{๙๙}UNESCO, *Scientific and Technical Documentation Centres. UNESCO's Contribution to Their Development* (Paris, c 1965), p. 6.

เมื่อคอมพิวเตอร์ได้รับการจัดตั้ง ผู้ใช้สามารถเข้าถึงได้ไม่เพียงกลุ่ม ๆ ละ แต่ ทั้ง กลุ่ม และ กลุ่มย่อย
 ของผู้ใช้ในเวลาเดียวกัน นั่นคือ นักใช้คอมพิวเตอร์ที่มีอิสระเสรี ซึ่งผู้ใช้ ผู้ใช้ในเวลาเดียวกันสามารถ
 สืบค้น เก็บข้อมูลและผู้ใช้สามารถไปเรื่องการคำนวณค่าเฉลี่ยรวม และผู้ใช้ในเวลา จะใช้ข้อมูลไป
 แสดงประเภท ตั้งแต่ 3 - 5 ปี กระแสเรียกการเข้าถึงและดำเนินการจากบรรณารักษ์ดิจิทัลจึงอาจเข้า
 ที่ด้วย สำหรับเว็บไซต์ที่ใช้สำหรับการจัดตั้งเครื่องคอมพิวเตอร์ (คอมพิวเตอร์ วิทยุ หนังสือ และแหล่ง
 ทรัพยากรต่าง¹⁰⁰) ภายในโปรแกรมการมี ยูเนสโกได้เตรียมตัวพร้อมที่จะเผยแพร่ทาง ๓ ปีถึงยูเนสโก
 มี เอกสาร โทโร การวิจัย ภูมิภาค เม็กซิโกซิตี มอนเตวิดีโอ (Montevideo)
 นิวเดลี ฟีโลโซเฟจาโบโร กรุงเตหะราน จากอรัญญา ลาวายา และเบงกอล¹⁰¹

นอกจากนี้ยังมีการยูเนสโกซึ่งได้ส่งเสริมงาน ๒๐ การจัดทำรายการของ บรรณารักษ์
 ซึ่งใช้ในการจัดตั้งสหภาพยุโรป (European Union Catalogue) และ
 ยังเตรียมการจัดทำบรรณารักษ์แห่งชาติในอีกสองปีข้างหน้า ๑. ขั้นตอนการควบคุมและการ
 บริการทางบรรณารักษ์

Index Translationum

UNESCO Bulletin for Librarians

Bibliography, Documentation, Terminology

Bibliographical News

Monthly Bulletin on Scientific Documentation and
 Terminology

¹⁰⁰ Ibid., p. 7.

¹⁰¹ Loc. cit.